

για την
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ - ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 1994 • ΤΕΥΧΟΣ 3-4 • ΔΡΧ. 500

Ειδική Έκδοση

ΑΦΙΕΡΩΜΑ Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση το «άλλοθι» του Εκπαιδευτικού Συστήματος

- Προγράμματα Π.Ε.

- Εκδηλώσεις Π.Ε.

- Δραστηριότητες των Γραφείων Π.Ε.

- Εκδοτικές Δραστηριότητες στα πλαίσια Π.Ε.

- Η «Εικόνα» κατά Νομαρχίες

- Ένας πρόχειρος απολογισμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

• Η
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ
ΣΧΟΛΕΙΟ

1. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση «το άλλοθι» του εκπαιδευτικού συστήματος (σελ. 3)
 2. Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα Σχολεία (σελ. 4 - 8)
 3. Εκδοτικές δραστηριότητες των σχολείων στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (σελ. 9 - 12)
 4. Η «Εικόνα» κατά Νομαρχίες (σελ. 12 - 13)
 5. Δραστηριότητες των Γραφείων Π.Ε. (σελ. 14)
 6. Εκδηλώσεις για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (σελ. 15)
 7. Ένας πρόχειρος απολογισμός (σελ. 15)
- **ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ** (σελ. 16 - 17)
 - **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ** (σελ. 17-18)
 - **ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ** (σελ. 19)

ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Παρακαλούμε τα μέλη της Π.Ε.Εκ.Π.Ε. να ανανεώσουν τη συνδρομή τους αποστέλλοντας επιταγή 5.000 δρχ. στις Διευθύνσεις των Παραρτημάτων που ανήκουν.

Π.Ε.Εκ.Π.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ: Τ.Θ. 22 Δεξαμενή
Ανάβησος Αττικής
GR 190 13

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: Τ.Θ. 50957
Θεσσαλονίκη 22
GR 540 14

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΒΡΟΥ: Καλαϊτζίδης Δημήτρης
Τηλ. 0551/37.937
26.083

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ: Ασημακόπουλος
Μάριος
Τηλ. 0741/71.817

«Για την ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»
ΤΕΥΧΟΣ 3-4 ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ-ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 1994
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
(Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.)

Τ.Θ. 50957 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 22 - GR 540 14
Τηλ: (031) 829 668, 916 779, 230 933
FAX: (031) 285 962

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ**

Ελένη Τριανταφύλλου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Δέσποινα Σουβατζή

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Καίτη Φραγκίσκου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Γαζίλα Νέτα, Γκόλιου Ρούλα,

Νικολάου Κώστας, Παπαδημητρίου Βάσω,

Σουβατζή Δέσποινα, Τσαλική Βέτα,

Φραγκίσκου Καίτη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Παπαπαύλου Θόδωρος, Πρωτογέρου Ασπασία,

Σκαμπαρδώνης Σταμάτης

Τηλ. (01) 86 19 638, 96 20 971

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΒΡΟΥ

Καλαϊτζίδης Δημήτρης

Τηλ. (0551) 37 937, 26 083

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού ετήσια: 2.000 ΔΡΧ.

Εξωτερικού ετήσια: 3.000 ΔΡΧ.

ΕΠΙΤΑΓΕΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

«Για την ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Τ.Θ. 50957-ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 22 -GR 540 14

Όσοι δεν μπορούν να γίνουν μέλη της Π.Ε.Εκ.Π.Ε. μπορούν να γίνουν συνδρομητές του εντύπου «για την ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ εκπαίδευση»

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΠΟΛΗ: ΤΑΧ. ΚΩΔ.

ΤΗΛΕΦ./FAX:

ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΟ «για την ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ εκπαίδευση»

Ετήσια Συνδρομή εσωτερικού: 2.000 δρχ.

Ετήσια Συνδρομή εξωτερικού: 3.000 δρχ.

Συνδρομή στήριξης:δρχ.

«Για την ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ εκπαίδευση»

Τ.Θ. 50957 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 22 GR 540 14

Λίγα Λόγια...

Η Ενημέρωση και η Επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με την Π.Ε. αποτελεί βασικό στοιχείο για την προώθηση του δεσμού.

Θέλοντας να προωθήσουμε την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν προγράμματα Π.Ε., εκδίδουμε αυτό το τεύχος ΑΦΙΕΡΩΜΑ «στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο σχολείο». Θεωρούμε ότι είναι σημαντικό, πρωταρχικά να έχουμε καταγράψει τις εμπειρίες μας από την εφαρμογή του δεσμού στα σχολεία, πριν περάσουμε σε θεωρητικές αναζητήσεις και σε θέματα σχέσεων σχολικού προγράμματος με την Π.Ε.

Επειδή στην Ένωση μας έφτασε πλούσιο και αξιόλογο υλικό, το τεύχος τυπώθηκε σε «ειδική έκδοση».

Σκέψη της Συντακτικής ομάδας είναι, εφεξής, όταν υπάρχει πλούσιο υλικό για ένα ειδικό δέμα, να εκδίδεται το «για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» σε αυτή τη μορφή, περιοδικό.

Οι επιλογές μας όμως είναι πάντα συνάρτηση των οικονομικών μας, δεδομένου ότι το έντυπο εκδίδεται χάρη στην οικονομική υποστήριξη χορηγών.

Η σύνταξη

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟ «ΑΛΛΟΘΙ» ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Περισσότερα από πεντακόσια προγράμματα Π.Ε. μπήκαν σε εφαρμογή την περσινή σχολική χρονιά 93-94.

Αριθμός μικρός ίσως γι' αυτούς που θέλουν την Π.Ε. να επιβάλλει την παρουσία της σ' όλα τα σχολεία, ικανοποιητικός για εκείνους που γνωρίζουν τι σημαίνει ένα πρόγραμμα Π.Ε. που ξετυλίγεται όλη τη σχολική χρονιά κι ακόμη που θέλουν την Π.Ε. να είναι προϊόν επιθυμίας και όχι καταναγκασμού,

Πεντακόσια σχολεία σημαίνει ότι περίπου διπλάσιος αριθμός εκπαιδευτικών και πολλαπλάσιος αριθμός μαθητών από τις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης, μετείχε σε μια διαδικασία ανεπανάληπτη και είχε μια εμπειρία μοναδική.

Κάποιοι εκπαιδευτικοί κακοπληρωμένοι, συκοφαντημένοι τα τελευταία χρόνια σαν υπεύθυνοι λίγο ως πολύ για όλα τα δεινά του εκπαιδευτικού μας συστήματος, βαλλόμενοι απ' όλες τις πλευρές (υπουργείο, διευθύνσεις, μέσα ενημέρωσης, γονείς και άλλους ειδικούς και μη ειδικούς), βρήκαν το χρόνο και το κουράγιο να δουλέψουν μέσα και έξω από το ωρολόγιο πρόγραμμα τους, δίπλα στα παιδιά, μαζί με τα παιδιά, για να τους εμπνεύσουν την επιθυμία για δουλειά και δημιουργία, την αγάπη για το περιβάλλον και γιατί όχι την αγάπη για το σχολείο.

Τελικά η Π.Ε. αποτελεί σήμερα το «άλλοθι» του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Ενός συστήματος που ταλανίζεται και παλινωδεί, που θέλει μα δεν μπορεί ν' αφομοιώσει τις σύγχρονες τάσεις στην παιδαγωγική, τον εκσυγχρονισμό στις μεθόδους και τ' αναλυτικά προγράμματα, που άγεται και φέρεται από τις διαθέσεις και τις εμπνεύσεις της στιγμής του κάθε υπουργού, που ακόμη δυστυχώς ή ευτυχώς στηρίζεται στη φιλοτιμία του εκπαιδευτικού. Μέσα σ' ένα τέτοιο εκπαιδευτικό σύστημα τα προγράμματα της Π.Ε. είναι μια άσση στην έρημο. Γιατί η Π.Ε. δίνει διέξοδο στη διάθεση των μαθητών και εκπαιδευτικών για δράση και δημιουργία, στην παθητική ακρόαση αντιπαραθέτει την ενεργητική συμμετοχή, στην από καθέδρας διδασκαλία τη συνεργασία, στην απομόνωση του θρανίου τη δουλειά μέσα στην ομάδα, στον κατακερματισμό της γνώσης την ολιστική αντίληψη για τη μάθηση, στην παθητική αποδοχή τη βιωματική προσέγγιση, συνδέει το σχολείο με τη ζωή και τους χώρους εργασίας.

Επιπλέον προετοιμάζει ενημερωμένους και ενεργούς πολίτες, ευαισθητοποιημένους στα περιβαλλοντικά ζητήματα και (το επιθυμητό) με μια άλλη αντίληψη και στάση ζωής.

Γι' αυτό πιστεύουμε στην αξία του θεσμού της Π.Ε. και θέλουμε και επιδιώκουμε τη σωστή εφαρμογή του, την επέκτασή του σ' όλα τα σχολεία με τη συμμετοχή περισσότερων εκπαιδευτικών.

Ρούλα Γκόλιου

Προγράμματα Π.Ε. στα σχολεία

**25ο Δημοτικό
Σχολείο Τρικάλων****ΘΕΜΑ : "Τα περιβαλλοντικά προβλήματα της Μπάρας"**

Στο πρόγραμμα πήραν μέρος όλοι οι μαθητές και οι δάσκαλοι του σχολείου. Η διαδικασία ξεκίνησε τον Φλεβάρη του '93 και ολοκληρώθηκε αρχές του '94.....

Τα θετικά αυτής της δουλειάς ήταν και πολλά και σημαντικά. Μαθητές, δάσκαλοι και υπεύθυνη Π.Ε. ξεκίνησαμε. Προστέθηκαν γείτονες, γονείς, Δημοτικές Αρχές, εφημερίδες, ραδιόφωνο, σύλλογοι. Ενωθήκαμε όλοι μαζί κάτω από τον ίδιο σκοπό. Συνεργαστήκαμε, δεθήκαμε και παραμένουμε φίλοι. Σε κάποια στιγμή η δουλειά μας πήρε τη μορφή κινήματος.....

Στα θετικά πρέπει να συμπεριλάβουμε το διάλογο που ανέπτυξαν οι μαθητές με τον κ. Δήμαρχο, τις προτάσεις - λύσεις, τα αιτήματα που εκφράσανε καθώς και το ότι πετύχανε την υλοποίηση των περισσότερων, έτσι που τελικά η αγωνιστικότητα τους δικαιώθηκε.....

Ιδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε η μελοποίηση ενός ποιήματος που γράψαμε με τα παιδιά σε μια ώρα που είχαμε "Σκέφτομαι και γράφω". Σαν τραγούδι κυκλοφορεί σε κασσέτα, συμπεριλαμβάνεται σε βιβλία Μουσικής, και παρουσιάστηκε σαν χορογραφία σε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.....

Οι δυσκολίες που συναντήσαμε, ήταν αρκετές... Οι πολλές ομάδες είναι δυσκίνητες. Το σπουδαιότερο όμως πρόβλημα είναι ο χρόνος. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση κατά την γνώμη μου χρειάζεται το δικό της νόμιμο και αυτόνομο χρόνο. Να μη γίνεται σε βάρος των άλλων μαθημάτων ούτε να εκθέτει την ομαλή λειτουργία του σχολείου...

Γεωργία Σβεντζούρη
Δασκάλα

**2/Θέσιο Δημ. Σχολ.
Λιπαρού Πέλλας****ΘΕΜΑ : " Το παλιό και νέο χωριό Λιπαρό. Μελέτη για το Λαογραφικό, κοινωνικό, ιστορικό και οικολογικό περιβάλλον"**

Έλαβαν μέρος: 11 μαθητές και 1 δάσκαλος

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση φαίνεται να αποτελεί αίτημα των καιρών μας. Αλλά τι είναι Περιβαλλοντική Εκπαίδευση;

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, όπως και να είναι δεν είναι οπωσδήποτε μάθημα. Μακριά λοιπόν οποιαδήποτε λογική που θα μετέτρεπε σε μάθημα την Π.Ε. Η νέα διάσταση της Π.Ε. πρέπει να βασίζεται σε ομαδικές μικροερευνητικές δραστηριότητες μέσα από ανοιχτά προγράμματα που υλοποιούνται πρακτικά, τόσο στο ύπαιθρο, όσο και στο "εργαστήριο" της κοινωνίας (κοινωνικό πεδίο). Μετά την επιλογή του θέματος, την οργάνωση των παιδιών σε περιβαλλοντική ομάδα και τον ορισμό του πεδίου έρευνας - κοινωνικό, οικολογικό - προχωρούν στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Η περιβαλλοντική ομάδα με τη συνεχή καθοδήγηση του υπεύθυνου δασκάλου Λάσκαρη Σταύρου, επισκέπτονται υπαίθριους χώρους, σπίτια, αυλές, ελεύθερους χώρους, τους φορείς της περιοχής, το κοινοτικό γραφείο, μουσεία, βιομηχανίες. Παράλληλα, συζητούν με ανθρώπους για το θέμα μας, ώστε να προκύπτει ανάλυση, εκμετάλλευση και αξιοποίηση των τοπικών περιβαλλοντικών πόρων, σε σχέση με τις κοινωνικές, πολιτιστικές, τεχνολογικές και οικολογικές συνθήκες που διαμορφώνονται στην περιοχή μας. Θέλουμε λοιπόν με αυτό τον τρόπο να ευαισθητοποιήσουμε το παιδί και να το μεταπλάσουμε σε υπεύθυνο και ολοκληρωμένο πολίτη του αύριο με επίγνωση των υποχρεώσεων του, με προβληματισμό και δυνατότητες παρέμβασης πάνω στα οικολογικά προβλήματα, με σεβασμό και αγάπη στο περιβάλλον όπου ζει και αναπτύσσεται. Η απάντησή μας είναι : το περιβάλλον και τα προβλήματα που συσσωρεύτηκαν στα οικοσυστήματα του δεν μπορούν να περιμένουν άλλο. Κάτι πρέπει να γίνει.

Εμείς ξεκινήσαμε μια προσπάθεια. Εσείς μπορείτε να βοηθήσετε.

Λάσκαρης Σταύρος
Δάσκαλος

ΘΕΜΑ : "Η γνωριμία και η προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Κασσάνδρας".

Έλαβαν μέρος: 50 μαθητές της Γ τάξης, 3 εκπαιδευτικοί:

Ρούλα Γκαζιού - Βιολόγος

Ελένη Τριαντάφυλλου - Φιλολόγος

Δημήτρης Κούκος -Θεολόγος

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με ενημέρωση των μαθητών από τη σχετική βιβλιογραφία και με προβολές και φωτογράφιση παλιών σπιτιών, εκκλησιών και άλλων αξιόλογων κτισμάτων στα χωριά της Κασσάνδρας, εσωτερικών σπιτιών και εξωτερικών διακοσμητικών στοιχείων και κατασκευών (τζάκια, φούρνοι, καμινάδες, χαγιάτια, κλιμακοστάσια, σκεπές κ.λ.π.). Καρπός της πρώτης αυτής διερεύνησης ήταν η έκδοση ενός καλαίσθητου ημερολογίου που ήταν αφιερωμένο στην Αρχιτεκτονική Κληρονομιά της Κασσάνδρας με φωτογραφίες χαρακτηριστικών κτισμάτων. Διαπίστωση της ομάδας ήταν ότι η χερσόνησος της Κασσάνδρας με έντονη τουριστική ανάπτυξη, διαθέτει έναν πραγματικό θησαυρό που όμως χάνεται μέσα στα στενά δρομάκια των χωριών και αφανίζεται μέρα με τη μέρα από τη λαίλαπα της τουριστικής ανάπτυξης. Έτσι η ομάδα της Π.Ε. προχώρησε στη διοργάνωση μιας έκθεσης φωτογραφίας και μιας εκδήλωσης - ανοιχτής συζήτησης με σκοπό την ευαισθητοποίηση των αρχών και του κοινού της Κασσάνδρας στο θέμα της προστασίας και διατήρησης της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς. Η εκδήλωση ετοιμάστηκε και πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 24.3.94 σε κεντρικό κτίριο της Κασσανδρείας. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε: α) Απαγγελία λογοτεχνικών κειμένων και ποιημάτων σχετικών με το θέμα. β) Τρεις εισηγήσεις από ειδικούς για το θέμα αρχιτέκτονες, σχετικά: 1) με την πολιτική και πρακτική που ακολουθείται στο χώρο της Ευρώπης και στα Βαλκάνια στο θέμα της προστασίας και διατήρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς 2) την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της Χαλκιδικής και 3) την αντιμετώπιση του θέματος από την Πολιτεία, τους φορείς και τους πολίτες. Οι εισηγήσεις συνοδεύτηκαν από προβολή διαφανειών, γ) Παιχνίδι ρόλων που γράφτηκε και παρουσιάστηκε από μαθητές της ομάδας Π.Ε. με θέμα την αντίσταση του κοινού στην προσπάθεια αλλοίωσης του κτισμένου περιβάλλοντος, της τσιμεντοποίησης και της τυποποίησης της ζωής μας.

δ) Μουσική από μαθητές της ομάδας Π.Ε. και μπουφές.

Στον ίδιο χώρο λειτούργησε για 5 ημέρες η έκθεση φωτογραφίας την οποία επισκέφτηκαν σχολεία της περιοχής και πολύς κόσμος. Η εκδήλωση έγινε σε συνεργασία με αρχιτέκτονες του ΤΕΕ

Στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος η ομάδα επισκέφτηκε στη θεσσαλονίκη χαρακτηρισικά Βυζαντινά, Ρωμαϊκά και νεότερα κτίσματα της πόλης, το Λαογραφικό μουσείο. Επίσης το εργοστάσιο της ΜΕΛ στη Σίνδο, καθώς κατά τη διάρκεια της χρονιάς συνεχίστηκε το πρόγραμμα ανακύκλωσης χαρτιού και αλουμινίου.

Παράλληλα συνέχισε και την έκδοση της εφημερίδας "Λόγια και όχι μόνο" με την έκδοση τριών ακόμη φύλλων της εφημερίδας.

ΘΕΜΑ : "Τα "Ε" στις τροφές"

Οι στόχοι του προγράμματος εντάχθηκαν στους γενικότερους στόχους της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Έγινε με τα παιδιά της τρίτης (Γ2) τάξης του Δ.Σ. Κερατσινίου, το σχολικό έτος 93 - 94. Η διάρκεια του ήταν 2 μήνες. Ο προβληματισμός ξεκίνησε από τα φαγώσιμα είδη που τα παιδιά αγοράζουν από το κυλικείο του σχολείου. Πραγματοποιήθηκαν αρκετές συζητήσεις για την πορεία του ανθρώπου πάνω στη γη και έγιναν αναφορές στην κοινωνική του εξέλιξη. Πώς ήταν παλιά; Πώς τρέφονταν ο άνθρωπος τότε; Ποια προϊόντα της φύσης ήταν και είναι επικίνδυνα για τον άνθρωπο και πώς προστατεύθηκε απ'αυτά; Ποιοι λόγοι επέβαλαν σήμερα την παραγωγή βιομηχανικών τροφών; Με ποιους τρόπους συντηρούνται αυτές οι τροφές και τι επιπτώσεις έχουν στην υγεία του ανθρώπου τα διάφορα συντηρητικά; κ.λ.π. Μιλήσαμε επίσης για τη σημερινή παραγωγή αγροτικών προϊόντων και τις χημικές καλλιέργειες, αναζητώντας τα συν και τα πλην. Τα παιδιά σ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος είχαν εφοδιαστεί με λίστα των κυριότερων "Ε". Αυτή τα βοήθησε στο να αναζητήσουν στις συσκευασίες των τροφών (όπου αναγράφονται) τα συντηρητικά και τις χρωστικές ουσίες που περιείχαν. Έφεραν μάλιστα στο σχολείο τα υλικά συσκευασίας ορισμένων προϊόντων και από κοινού έγινε μελέτη και συζήτηση πάνω σ' αυτά. Τέλος, έγινε ένας πίνακας με τα "Ε" που συναντάμε πιο συχνά, χωρίζοντας τα σε επικίνδυνα, βλαβερά, καρκινογόνα, ύποπτα, απαγορευμένα, ακίνδυνα κ.λ.π. Αξιολογώντας την όλη προσπάθεια, θα 'λεγα ότι οι στόχοι ικανοποιήθηκαν, σε διαφορετικό βαθμό όμως ο κάθ' ένας. Υπήρξε ευαισθητοποίηση των παιδιών γύρω από το θέμα της διατροφής. Βέβαια, το ότι το κυλικείο του σχολείου διέθετε κατά κανόνα μη φυσικές τροφές, ήταν κάτι που δεν βοήθησε στη δημιουργία ισχυρών στάσεων στα παιδιά. Όμως πετύχαμε να συνδέσουμε το θέμα μας με τη διαδρομή του ανθρώπου στη γη, η οποία εξετάζεται στο μάθημα της Ιστορίας της τρίτης (Γ) τάξης, δίνοντας έτσι και μια άλλη διάσταση στη μαθησιακή διαδικασία. Μπορέσαμε επίσης να ενημερώσουμε και να ευαισθητοποιήσουμε αρκετούς γονείς, εμπλέκοντας τους στην διαδικασία της έρευνας η οποία επεκτάθηκε μέχρι τα ντουλάπια και το ψυγείο κάθε οικογένειας. Συνολικά λοιπόν το αποτέλεσμα ήταν θετικό.

Φραγκάκης Γιώργης
Δάσκαλος

ΘΕΜΑ : " Το φύλλωμα του φθινοπώρου"

Το Δημοτικό σχολείο Ξηρολίμνης Κοζάνης έχει εκπονήσει από το 1991 μέχρι σήμερα σειρά προγραμμάτων Π.Ε. με τα εξής θέματα: 1. Το φύλλωμα του Φθινοπώρου 2. Πλανήτης Γη - Ανακύκλωση 3. Εμείς τα ζώα - Εμείς και τα ζώα και 4. Το Νερό.

Παρακάτω περιγράφεται σε περίληψη το πρόγραμμα Π.Ε. με θέμα: " Το φύλλωμα του Φθινοπώρου"

Αντικείμενο: Η χρώση και η πτώση των φύλλων των δέντρων κατά τους φθινοπωρινούς μήνες.

Σκοπός: - Απόκτηση γνώσεων για το φαινόμενο της χρώσης και της πτώσης των φύλλων των δέντρων κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου.

- Καλλιέργεια της παρατηρητικότητας
- Ανάπτυξη μιας εικόνας του περιβάλλοντος και των σχέσεων του με τον άνθρωπο (δάσος - τόπος - περιβάλλον)
- Κατανόηση της χρησιμότητας όλων των φυσικών όντων (αλυσίδα)

Διάρκεια: 2 Μήνες

Εποχή: Νοέμβριος - Δεκέμβριος

Έλαβαν μέρος: Όλες οι τάξεις

Βήματα :

- 1) Εκλογή προγράμματος
- 2) Τι είναι πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- 3) Τι είναι το πρόγραμμα "το φύλλωμα του φθινοπώρου"
- 4) Παρατήρηση κίτρινων φύλλων - μέρη φύλλου
- 5) Χειροτεχνία - φυτολογία - συλλογή
- 6) Περίπατος - παρατήρηση δέντρων (αιθαλή - φυλλοβόλα)
- 7) Ονομασία φύλλων (κατασκευή - σχήμα ελάσματος)
- 8) Λειτουργίες φύλλων (φωτοσύνθεση - αναπνοή - διαπνοή)
- 9) Χρησιμότητα φύλλων
- 10) Κιτρίνισμα - πτώση φύλλων
- 11) Εκδρομή σε δάσος
Συζήτηση με δασοπόντο
Εργασίες ανά τάξη (Συλλογή μικροαντικειμένων, τα σπέρματα μέσα στο χώμα, οι θόρυβοι του δάσους, το κυνήγι των ήχων, πτώση των φύλλων, κάθε δέντρο έχει τη δική

- του προσωπικότητα, φωτογράφιση του δάσους, επιπτώσεις των δραστηριοτήτων αναψυχής)
- 12) Από τα φύλλα στο "humo" - πείραμα με το σκουλήκι
- 13) Χωρισμός σε ομάδες - ανάθεση εργασιών
- 14) Έκθεση έργων μαθητών
- 15) Προετοιμασία γιορτής
- 16) Εφημερίδα
- 17) Έκθεση βιβλίων με θέμα το περιβάλλον
- 18) Γιορτή - παρουσίαση δουλειάς μαθητών, τραγούδι, ποιήματα, θέατρο (το Πανεπιστήμιο των Δέντρων - η Κερασιά)
Προβολή βιντεοταινίας με θέμα το φθινοπώρο
Προβολή slides των δραστηριοτήτων των μαθητών

Καραγκούνη Αντιγόνη
Δασκάλα

ΘΕΜΑ : "Το νερό στην Έδεσσα"

Αποτελεί πλέον κοινή αντίληψη ανάμεσα σε διδάσκοντες και διδασκόμενους ότι, όταν η γνώση περιορίζεται στην απομνημόνευση θεωρητικών εννοιών, τύπων, κειμένων ή σε επεξηγήσεις νόμων και φαινομένων χωρίς αρωγό την καθημερινή εμπειρία, τότε γρήγορα έρχεται η λήθη και η απόρριψη. Γιατί, στην πραγματικότητα η μάθηση είναι η ανθρώπινη εκείνη δραστηριότητα που συντελείται αυθόρμητα και που βασίζεται στην ικανότητα του καθενός να αφομοιώνει ό,τι κεντρίζει την ευαισθησία του. Οι περισσότερες πάλι συγκινήσεις βασίζονται στις αισθήσεις.

Αυτές οι αισθήσεις κρατούν τον άνθρωπο σε μια αναπόφευκτη, άλλοτε γλυκεία και άλλοτε οδυνηρή αιχμαλωσία. Είναι η αντίληψη του καθενός για τον κόσμο που τον περιβάλλει. Είναι η ίδια η ζωή. Είναι η ευαίσθητη εξάρτηση του ατόμου από τα διάφορα στοιχεία του Περιβάλλοντος. Έτσι, σ' έναν ελεύθερο άνθρωπο αποτελεί υποχρέωση η μελέτη του Περιβάλλοντος ανιχνεύοντας αδιάκοπα τις σχέσεις που συνδέουν όλες τις συνιστώσες του και στον βαθμό που επιτρέπουν η ηλικία και η διανοητική πρόσβαση του καθενός. Αυτό άλλωστε επιβάλλει η ολιστική θεώρηση που κυριαρχεί στη σκέψη του σύγχρονου ανθρώπου. Πέρα από επιστημονικές αναλύσεις και εμπειρίες διακεκριμένων παιδαγωγών, αποτελεί πρόκληση για τον κάθε "δάσκαλο" και την ομάδα του - έστω δοκιμαστικά - το άνοιγμα του Σχολείου στη ζωή, σαν μια πολύπλευρη και ποικιλότροπη διαδικασία ευαισθητοποίησης. Το κυρίαρχο στοιχείο του Περιβάλλοντος συγκεντρώνει - αναπόφευκτα - την προσοχή και το ενδιαφέρον όσων τολμήσουν αυτήν την καινούργια διδακτική εμπειρία. Έτσι, λοιπόν, ξεκινάει ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Στον προσεκτικό σχεδιασμό, στο μεράκι και δράση της ομάδας εναπόκειται το μέγεθος του παιδαγωγικού αποτελέσματος.

Σκελετός Αναζητήσεων

1. Ιστορία - θρύλοι - παραδόσεις.
2. Γεωλογικά φαινόμενα της εποχής.
3. Αισθητική του τοπίου των καταρρακτών
4. Προέλευση του νερού.
5. Συμβολή στην ηλεκτρική ενέργεια
6. Συμβολή στη γεωργία.
7. Τουρισμός.
8. Υδρόβιοι οργανισμοί - χλωρίδα της περιοχής.
9. Μόλυνση - πηγές ρύπανσης.
10. Μικροκλίμα της περιοχής - υγεία των κατοίκων.
11. Χρονική μεταμόρφωση του τοπίου.
12. Αρχαιολογία της περιοχής
13. Προοπτικές για το εγγύς και το απώτερο μέλλον.
14. Προτάσεις για βιωσιμότητα της συγκεκριμένης ροής.
15. Λαϊκή Τέχνη - Τραγούδια.
16. Ατυχήματα - αυτοκτονίες.

Σαμαντάς Χρίστος
Φυσικός Ε.Π.Λ. Έδεσσας

Οι πηγές πληροφόρησης αναζητήθηκαν στον άξονα: * Αυτοπαράτηρηση * Βιβλία * Άνθρωποι

ΘΕΜΑ:" Γνωριμία με τους ανθρώπους του Κιλκίς"

"Η βαθύτερη γνωριμία με τον τόπο μου, ουσιαστικότερη προσφορά για το μέλλον του"

Επί μέρους θέματα:

- 1) Οι κάτοικοι του Κιλκίς
- 2) Σύντομη αναφορά στην ιστορική τους διαδρομή μέσα στο χρόνο.
- 3) Τα ήθη και τα έθιμα τους.

Με το παραπάνω θέμα ασχολήθηκαν πενήντα (50) μαθητές, από την Α, Β, και Γ τάξη Γυμνασίου, με υπεύθυνες τις καθηγήτριες : Αναστασιάδου Δήμητρα (Φιλολόγος), Καλφοπούλου Ελισάβετ (Φιλολόγος) και Χρηστίδου Φωτεινή (Μαθηματικός)

Κριτήρια επιλογής του θέματος: 1) Η πολυμελής πληθυσμιακή σύνθεση της πόλης μας, που κίνησε το ενδιαφέρον των μαθητών 2) Η ανάγκη συγκέντρωσης και καταγραφής του λαογραφικού υλικού του τόπου μας 3) Η ευαισθητοποίηση των μαθητών στο θέμα του λαϊκού μας πολιτισμού.

Σκοποί επιλογής του θέματος: 1) Η ευαισθητοποίηση των μαθητών γενικά για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση 2) Η διάσωση και διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς 3) Η ανάπτυξη σχέσεων φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στους μαθητές 4) Η δημιουργία μαθητών - ατόμων υπεύθυνων και δημιουργικών, ατόμων που να τα διακρίνει η σοβαρότητα, η ειλικρίνεια, η εργατικότητα και η συνέπεια, ατόμων ευαίσθητων στο θέμα της παράδοσης.

Φάσεις εξέλιξης του προγράμματος (Μεθοδολογία):

- 1) Επιλογή του θέματος - Προβληματισμός - Συζήτηση πάνω σ' αυτό.
- 2) Στόχοι του προγράμματος και υποχρεώσεις μαθητών και υπεύθυνων καθηγητριών.
- 3) Καθορισμός των επί μέρους θεμάτων.
- 4) Επιλογή φορέων για την έρευνα και αναζήτηση πηγών πληροφόρησης.
- 5) Συγκρότηση ομάδων εργασίας μαθητών και ορισμός συντονιστών σε κάθε ομάδα.
- 6) Σύνταξη σχετικού ερωτηματολογίου για τη συγκέντρωση πληροφοριών.
- 7) Συγκέντρωση πληροφοριών - συνεντεύξεις - επισκέψεις - εξορμήσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, παρακολούθηση εκδηλώσεων και σχετικών με το θέμα διαλέξεων.
- 8) Συγκέντρωση υλικού κάθε ομάδας για τον τελικό έλεγχο.
- 9) Συμπεράσματα - αυτοκριτική - διατύπωση προτάσεων - εποπτική παρουσίαση υλικού.
- 10) Παρουσίαση του προγράμματος στο κοινό. Διοργάνωση σχετικής εκδήλωσης, στις 24 Μαΐου, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη και έκθεσης λαογραφικού υλικού, που συγκέντρωσαν οι μαθητές.
- 11) Συλλογή υλικού - οργάνωση - ταξινόμηση κατά ομάδες (συγκροτήθηκαν έξι (6) ομάδες εργασίας).
- 12) Συγκέντρωση όλου του υλικού και των έξι (6) ομάδων, ταξινόμηση και έκδοση σχετικού εντύπου.

Τι πετύχαμε:

- Μάθαμε για την ιστορία του τόπου μας
- Μάθαμε για το λαϊκό μας πολιτισμό, την παράδοση μας.
- Μάθαμε ότι πολιτισμός δεν είναι μόνο η τεχνολογική πρόοδος ή η ανάπτυξη των Επιστημών, αλλά και η Ελληνική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα, οι χοροί, τα τραγούδια, γενικά ο τρόπος ζωής του κάθε Έλληνα.
- Μάθαμε να συνεργαζόμαστε, να συζητάμε, να κάνουμε διάλογο, να σεβόμαστε τις απόψεις των άλλων, αποκτήσαμε αυτοπεποίθηση, διαπιστώσαμε πως ο άνθρωπος, αν θέλει, μπορεί πολλά να πετύχει, φθάσαμε στη γνώση μέσα από τη διερεύνηση.
- Αποκτήσαμε τις γνώσεις εκείνες που θα μας βοηθήσουν να υποστηρίξουμε την ιστορική αλήθεια, που σκοπιμότητες, βλέψεις και συμφέροντα συνεχίζουν να παραποιούν και να διαστρεβλώνουν, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της πανάρχαιας Ελληνικής Μακεδονίας.
- Νιώσαμε τη χαρά της επιτυχίας, την ομορφιά της δημιουργίας. Γίναμε άτομα δημιουργικά.
- Μάθαμε να λειτουργούμε υπεύθυνα και δημοκρατικά.
- Διαπιστώσαμε πως πράγματι η Περιβαλλοντική είναι μια παιδαγωγική διαδικασία, που βοηθά τους μαθητές να κάνουν κάποιο άνοιγμα προς τη ζωή, να δημιουργήσουν μία σχέση διαφορετική με το περιβάλλον γενικά και να σταθούν ενεργητικά απέναντι σ' αυτό και τα προβλήματα του.

Συμπεράσματα - Μηνύματα :

- Η αποσύνδεση ενός λαού από τις ιστορικές του ρίζες οδηγεί σ' ένα δρόμο χωρίς προσανατολισμό.
- Η παράδοση είναι μια πανοσιπλία απέναντι στη σκληρότητα της ζωής.
- Οι "ρίζες" δεν πρέπει να ξεχαστούν. Το δέντρο, ο θάμνος, το λουλούδι, χωρίς τις ρίζες τους δεν μπορούν να ζήσουν και τα είδη τους δεν μπορούν να επιβιώσουν. Το ίδιο και ο άνθρωπος.
- Διατηρώντας τα ήθη και τα έθιμα μας διατηρούμε τις ρίζες μας, τον πολιτισμό μας, την ταυτότητα μας.
- Όσο απομακρυνόμαστε από τις παραδόσεις μας τόσο φανερώνουμε πως ξεμακρυνόμαστε από τις ρίζες της φυλής μας και πως κρυώνει μέσα μας το ζεστό και καθαρό αίμα που πήραμε από τους προγόνους μας.
- Με την παράδοση ο άνθρωπος δυναμώνει νιώθοντας κοντά του τους προγόνους του.
- Η παράδοση μόνο δίνει. Και δίνει σ' αυτούς που δεν την θεωρούν φραγμό στην πρόοδο, αλλά κανόνα με τον οποίο εισάγεται σε κάθε χώρα η πρόοδος.
- Χρέος όλων μας είναι να βοηθήσουμε στη διάσωση της παράδοσης μας, να διαφυλάξουμε ζωντανό και αναλλοίωτο τον Ελληνικό πολιτισμό γενικότερα και μάλιστα σήμερα που οι καιροί είναι περισσότερο από κάθε άλλη φορά δύσκολοι.

Έλαβαν μέρος : 18 μαθητές της Β και Γ τάξης του σχολείου.

Συντονιστές καθηγητές
Α. Γουντισιώτου - Φυσικός
Π. Μαυρουδής - Φυσικός

2ο Γυμνάσιο
Μαλακοπής

Στα πλαίσια του προγράμματος Π.Ε. το 2ο Γυμνάσιο Μαλακοπής παρουσίασε στις 18.4.94 το θέμα που επεξεργάστηκαν οι μαθητές της Π.Ο. της Β τάξης με την καθοδήγηση των καθηγητών τους, κ. Γεωργίας Αλεξίου, Π.Ε. 11 και Ζαχαρία Κουμπλή, Π.Ε. 8: **"Περιήγηση στα μνημεία και γνωριμία με την πολιτιστική κληρονομιά και την σύγχρονη πολιτιστική κίνηση της Θεσσαλονίκης"**.

Η δουλειά των παιδιών ήταν πολύ αξιόλογη. Μιλούσαν οι φωτογραφίες μα κυρίως οι ζωγραφίες τους διαφόρων τεχνοτροπιών (κολάζ, πουαντιγισμός, χαρακτηριστικά κ.ά.)

Η πόλη μας ξαναζωντάνεψε πάνω στους ψυχρούς τοίχους του γυμναστηρίου του σχολείου τους που διαμορφώθηκε κατάλληλα. Η παιδική ματιά κατέγραψε την αρχαία ιστορία, τα παλιά σπίτια, τη σύγχρονη πόλη. Η παρουσίαση του προγράμματος έγινε από μαθητές της Β τάξης οι οποίοι εκτός από το ημερολόγιο και τα κείμενα διάβασαν ενδιάμεσα και ποιήματα γνωστών Θεσσαλονικιών ποιητών που ήταν εμπνευσμένα από τον πολιτισμό και την καθημερινή ζωή της πόλης μας. Η εκδήλωση έκλεισε με τραγούδια που θύμιζαν τις ομορφιές της χλιοτραγουδισμένης Θεσσαλονίκης.

2ο Πειραματικό
Γυμνάσιο

"Η φύση στην πόλη μας" ήταν το πρόγραμμα Π.Ε. του 2ου Πειραματικού Γυμνασίου που εκπονήθηκε από τους μαθητές της Β τάξης με συντονίστρια την κ. Νανά Αντωνιάδου, Π.Ε.4. Στην αρχή του προγράμματος έθεσαν κάποιους στόχους, όπως να γνωρίσουν οι μαθητές και να καταγράψουν τη φύση στην πόλη, να ενημερωθούν για τους παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση και διατήρηση της φύσης στην πόλη, να αναγνωρίσουν προβλήματα καταστροφής της φύσης και αφού εξάγουν συμπεράσματα να κάνουν προτάσεις. Για την ενημέρωσή τους είχαν συναντήσεις με γεωπόνο, αρχιτέκτονα τοπίου, βιολόγο, εκπρόσωπο της οικολογικής κίνησης καθώς και της ορνιθολογικής εταιρείας.

Οι ομάδες φρόντισαν ν' αποδείξουν τι έμαθαν και στην πράξη, δηλαδή - σε συνεργασία με το Δήμο Θεσσαλονίκης - δεντροφύτευσαν την αυλή του σχολείου τους και ομόρφυναν με φυτά εσωτερικού χώρου τον άχαρο στενόμακρο διάδρομο του.

Στο τέλος της χρονιάς οργανώθηκε δεξίωση και ανοιχτή συζήτηση με θέμα " η φύση στην πόλη μας " που κίνησε τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον του ακροατηρίου.

2ο Πειραματικό
Λύκειο

"Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης" επέλεξαν ως θέμα τους οι μαθητές της Α τάξεως του 2ου Πειραματικού Λυκείου με την παρότρυνση των καθηγητών τους κ. Ζωής Κιζλάρη Π.Ε.2 και Δημήτρη Γουδήρα ΠΕ2, γιατί πιστεύουν πως αποτελεί ένα νευραλγικό τομέα ποικίλων εμπορικών, πολιτιστικών, κοινωνικών, επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καθώς και πηγή ζωής για την πόλη αλλά και εστία καταστροφής του θαλάσσιου χώρου.

Της έρευνας προηγήθηκε ερωτηματολόγιο, έπειτα ακολούθησε συλλογή πληροφοριακού υλικού με επισκέψεις, επεξεργασία του συγκεντρωθέντος υλικού με ταξινόμηση και παρουσίαση του, έλεγχος της αποκτηθείσας γνώσης και εμπειρίας με επανασυμπλήρωση του ερωτηματολογίου, χωρισμός σε ομάδες δράσης (καταγραφής χώρου, επαγγελματικών δραστηριοτήτων, οικονομικής ζωής, ιστορίας και πολιτισμού, περιβάλλοντος και οικολογικής επιβάρυνσης).

Τα στοιχεία που προέκυψαν από την ερευνητική δουλειά των ομάδων δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό "πλους πειραματικός" 1ο και 2ο τεύχος, που εξέδωσε το σχολείο τους, και έπεται συνέχεια στο 3ο τεύχος που πρόκειται να εκδοθεί.

Μετά την παρουσίαση του προγράμματος θα ακολουθήσει μια δεύτερη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου - που δόθηκε στους μαθητές στην αρχή - για να διακριβωθεί κατά πόσο η άμεση εμπειρία και δραστηριότητα των μαθητών συνέβαλαν στην απόκτηση σταθερής γνώσης και στην ικανότητα κριτικής χρησιμοποίησης της νέας γνώσης σε άλλες δημιουργικές δραστηριότητες.

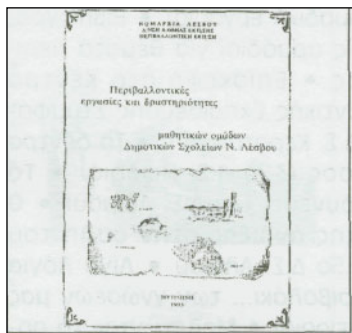
Καίτη Φραγκίσκου

Μέλος Δ.Σ. της ΠΕΕΚΠΕ - Παράρτημα Θεσσαλονίκης

Η εκδοτική δραστηριότητα στα πλαίσια της Π.Ε.

Στα πλαίσια εφαρμογής προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, παράγεται ένα πλούσιο έντυπο υλικό (λευκώματα, εφημερίδες, κείμενα εκδηλώσεων κ.τ.λ.) και κυκλοφορεί είτε απευθείας από τα σχολεία, είτε από τα Γραφεία Π.Ε. των Δ/σεων Εκπ/σης των Νομαρχιών. Δείγματα τέτοιου έντυπου υλικού παραθέτουμε σ' αυτές τις σελίδες:

Η ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ Π.Ε. ΤΩΝ Δ/ΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΛΕΣΒΟΥ

1. "Μελέτη της ιστορίας του Κόλπου Καλλονής και ανάδειξη των σημερινών προβλημάτων του" Δημ. Σχ. Κεραμιού-Σκάλας Καλλονής
2. "Αστικά απορρίμματα και ανακύκλωση" Δημ. Σχ. Δαφίων
3. "Παραδοσιακά παιχνίδια της Βορειοανατολικής Λήμνου" Δημ. Σχ.

Κοντοπουλίου

4. "Η πόλη της Πολιόχνης" Δημ. Σχ. Καμινίων
5. "Ο ιερός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Χρυσομαλλούσας" 10ο Δημ. Σχ. Μυτιλήνης
6. "Πλακάδος" Δημ. Σχ. Πλακάδου
7. «Η ελαιοκαλλιέργεια στον τόπο μας», Δημ. Σχ. Ιππείου

Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΚΟΖΑΝΗΣ

1. "Οι προτομές και οι ανδριάντες στην πόλη μας" 11ο Δημοτικό Σχολείο Κοζάνης
2. "Σιάτιστα - η πόλη μας" 1ο Δημοτικό

Σχολείο Σιάτιστας

3. "Οι εποχές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους" 8ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας
4. "Εμείς τα ζώα, εμείς και τα ζώα" Όλες οι τάξεις του Δημοτικού Σχολείου Ξηρολίμνης.

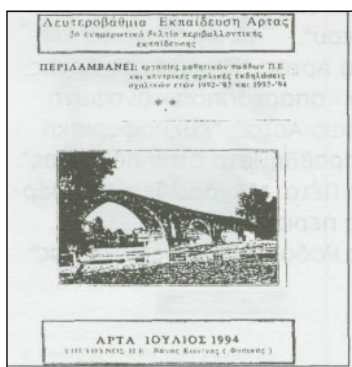
Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΛΕΣΒΟΥ

1. "Ο τόπος που αγαπήσαμε" Β' και Γ' τάξη Γυμν. Άγρας και Β' τάξη Λυκ. Άγρας.
2. "Απόβλητα περιοχή Μανταδάμου" Λύκειο Μανταδάμου
3. "Χώροι ψυχαγωγίας στη Μυτιλήνη" 2ο Λύκειο Μυτιλήνης
4. "Κτίσματα Οθωμανικού πολιτισμού στη Μυτιλήνη" 3ο Λύκειο Μυτιλήνης
5. "Μελέτη κτιρίου υπουργείου Αιγαίου" 2ο Γυμνάσιο Μυτιλήνης
6. "Θεατρική παιδεία" Γυμν. Άντισσας
7. "Οδοιπορικό στη Κεντρική Λήμνο" Γυμν. Λιβαδοχωρίου

8. "Οι ανεμόμυλοι της Λήμνου" Λύκειο Μούδρου
9. "Άγιος Ευστράτιος παρελθόν-παρόν-μέλλον" Γυμν. Αγίου Ευστρατίου
10. "Τα βιομηχανικά κτίρια της Γέρας σήμερα" 1ο ΤΕΛ Μυτιλήνης
11. "Ακολουθώντας τα ίχνη του αρχαίου Ρωμαϊκού Υδραγωγείου της Μυτιλήνης" 1ο ΤΕΛ Μυτιλήνης.

Α/ΘΜΙΑ ΛΕΣΒΟΥ

1. "Σύντομη έκθεση του οικοσυστήματος Παρακοίλων" Δημ. Σχ. Παρακοίλων
2. "Ιερά μονή Κειμώνος" Δημ. Σχ. Δαφίων
3. "Διάδοση του πρασίνου" Δ.Σ. Δαφιάς.

Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΑΡΤΑΣ

1. "Μελέτη της περιοχής Στρογγυλής" 5ο Γυμνάσιο Αρτας
2. "Ιστορία, λαογραφία, φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον της περιοχής Ανατολικών Ραδοβυζιών" Γυμνάσιο Ασπροχωρίου Αρτας,
3. "Βιολογικός καθαρισμός και έργα αποχέτευσης στην πόλη της Αρτας" 1ο Γυμνάσιο Αρτας
4. "Γεωργία και κτηνοτροφία της περιο-

χής μας" Λύκειο Άνω Καλεντίνης

5. "Καλλιέργειες της περιοχής Γραμμενίτσας Κορφοβουνίου, οικονομικές δραστηριότητες και επιπτώσεις στο περιβάλλον" Γυμν. Γραμμενίτσας
6. "Αισθητικό δάσος λόφου Περάνθης" 1ο Γυμνάσιο Αρτας
7. "Οικοσύστημα Αμβρακικού" 3ο Λύκειο Αρτας
8. "Η περιοχή μας: Ανέζα, Ροδιά, Άρτα" Γυμν. και Λύκ. Ανέζας και Γυμν. Πέτα.

Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

"Η ατμόσφαιρα της γης - κλίμα"

Αμυνταίου" Β2 Γυμνασίου Αμυνταίου
Στην αρχή έκαναν ένα σχεδιάγραμμα πορείας. Παράλληλα τοποθέτησαν ορισμένα απλά όργανα (θερμόμετρο μεγίστου - ελαχίστου και ανεμοδείκτη) και έμαθαν σε κάποιους μαθητές να παίρνουν παρατηρήσεις καθημερινά απ' αυτά. Επίσης να υπολογίζουν το ποσο-

στό νεφοκάλυψης του ουρανού, τα είδη των νεφών, τις διευθύνσεις και τις ονομασίες των ανέμων. Εξασφάλισαν και τα μετεωρολογικά στοιχεία του Αμυνταίου για τη δεκαετία 1979 - 90. Έπειτα ασχολήθηκαν με την ατμοσφαιρική ρύπανση και την αλληλεπίδραση ρύπανσης - καιρικών φαινομένων. Στο τέλος οι μαθητές επεξεργάστηκαν στατιστικά όλες τις παρατηρήσεις που έκαναν.

Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΠΕΙΡΑΙΑ

Πρόγραμμα παρέμβασης στο χώρο και στο κτίριο του σχολείου (Ομαδική Εργασία) · Και ό,τι φαντάζομαι είμαι (21ο Δ.Σ. Κερατσινίου) · Κηφισός: ένα ποτάμι πεθαίνει (35ο Δ.Σ. Πειραιά) · Πως τον λεν, πως τον λεν το ποταμό...Ιλισσό (12ο Δ.Σ. Καλιθέας) · Ε, όχι και σκουπίδια... (7ο Δ.Σ. Αλίμου) · Ανακύκλωση χαρπύ (14ο Δ.Σ. Νίκαιας) · Ο κακός γείτονας (13ο, 21ο Δ.Σ. Κερατσινίου) · Η ατμοσφαιρική ρύπανση της πρωτεύουσας και το εργοστάσιο της ΔΕΗ στο Κερατσίνι (1ο Δ.Σ. Κερατσινίου) · Επιμορφωτικό πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Αντίοπης Φραν-

τζή · Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης · Εκτός από σένα υπάρχουν και εγώ (Ομαδική εργασία) · Βιβλιογραφία, Φορείς αρμόδιοι για θέματα περιβάλλοντος · Επίσκεψη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Στυμφαλίας (19ο Δ.Σ. Κερατσινίου) · Τα δέντρα και το δάσος (35ο Δ.Σ. Πειραιά) · Το δάσος κινδυνεύει (7ο Δ.Σ. Αλίμου) · Ο ερχομός της άνοιξης στην αυλή του σχολείου (5ο Δ.Σ. Αλίμου · Λίγα λόγια από το περιβόλακι... των γνώσεων μας (43ο Δ.Σ. Πειραιά) · Μελετώντας τα σημάδια του χρόνου (3ο Δ.Σ. Πειραιά) Πώς θα θέλαμε τη συνοικία μας, το Χατζηκυριάκειο (32ο Δ.Σ. Πειραιά)

Α/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

- 1.2ο 9/θ Δημ. Σχολείο Λευκάδας, α) Φρούριο - Κάστρο και Λιμνοθάλασσα της Λευκάδας, β) Το κάστρο και η λίμνη των Ιωαννίνων.
- 2.4/θ Δημ. Σχολείο Λυγιάς. Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- 3.3/θ Δημ. Σχολείο Νικιάνας. Το Μοναστήρι των Αγ. Πατέρων.
- 4.6/θ Δημ. Σχολείο Νυδρίου. Ανακύκλωση αλουμινίου - Ανάπτυξη συνεργατικού πνεύματος.
- 5.2/θ Δημ. Σχολείο Πόρου. Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος κόλπου "Μικρού Γιαλού" Πόρου Λευκάδας. Τουριστική - Οικονομική ανάπτυξη

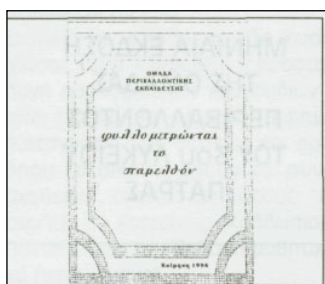
- της περιοχής.
6. 2/θ Δημ. Σχολείο Σύβρου. 1/θ Δημ. Σχολείο Αγίου Ηλία. Παρατήρηση - καταγραφή - εκτίμηση του αριθμού και του είδους των εναπομείναντων πουλιών της περιοχής με ιδιαίτερη έμφαση στα αρπακτικά είδη.
 7. 2/θ Δημ. Σχολείο Βασιλικής. α) Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος. β) Προστασία φυσικού περιβάλλοντος (ανακύκλωση αλουμινίου).
 8. 3/θ Δημ. Σχολείο Χαραδιάτικων. Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος κόλπου Βλυχού - Λευκάδας.

Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ ΑΡΤΑΣ

1. Λύκειο Νεοχωρίου. "Οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας", "Χρήση υπογείων νερών στον κάμπο και επιπτώσεις στο οικοσύστημα", "Φυτοφάρμακα: χρήση, δράση, επιπτώσεις".
2. Γυμνάσιο Κωστακίων. "Ορνιθοπανίδα και ρύπανση στον Αμβρακικό", "Αγωγή υγείας, πρόληψη, διατροφή".
3. 3ο Γυμνάσιο Άρτας. "Φράγμα Πουρναρίου".
4. 3ο Λύκειο Άρτας. "Φράγμα

- Πουρναρίου".
5. 2ο Λύκειο Άρτας. "Ρύπανση Αμβρακικού".
 6. 4ο Λύκειο Άρτας. "Η πόλη της Άρτας: Μνημεία - απασχόληση - αναψυχή".
 7. 1ο Γυμνάσιο Άρτας. "Κυκλοφοριακή αγωγή: προβλήματα στην πόλη μας".
 8. Γυμνάσιο Πέτα. "Δενδρώδεις καλλιέργειες της περιοχής μας".
 9. Γυμνάσιο Ροδαυγής. "Η περιοχή μας".

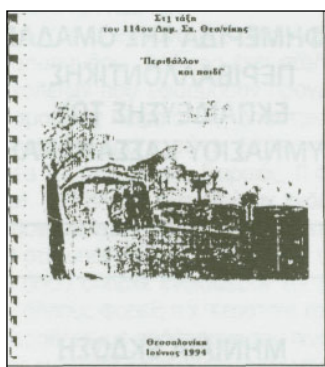

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΙΜΗΣΗΣ

Ν. ΣΕΡΡΩΝ

Στο Γυμνάσιο Κοίμησης του Ν. Σερρών η Περιβαλλοντική ομάδα του σχολείου κατά το σχολικό έτος 1993 - 94 ασχολήθηκε με την ιστορική, λαογραφική και ηθογραφική μελέτη του χωριού της Κοίμησης.

"Φυλλομετρώντας το παρελθόν" είναι το θέμα του προγράμματος Π.Ε. και το έντυπο τους είναι γεμάτο από παλιές φωτογραφίες που παρουσιάζουν ανάγλυφα τη ζωή και τις παραδόσεις του χωριού.

1140 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το θέμα με το οποίο ασχολήθηκε η ΣΤ τάξη του 114ου Δημ. Σχολείου Θεσσαλονίκης ήταν "η περιφερειακή τάφος". Ακολούθησαν διάφορες μεθόδους, όπως παρατήρηση επί τόπου, πειράματα στην αίθουσα, βιβλία, παιχνίδια. Αξίζει να μεταφέρει κανείς αποσπάσματα από το ημερολόγιο ενός μαθητή: «12 Ιανουαρίου 1994: Πρώτο μάθημα

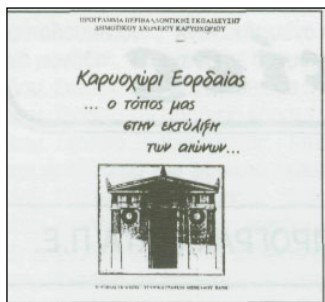
Περιβαλλοντικής του χρόνου. Σήμερα πήγαμε και πήραμε με κιμωλίες αποτυπώματα των δέντρων. Μετά σταμάτησα με σ' ένα σημείο και τα συγκρίναμε. Είδαμε ότι είναι εντελώς διαφορετικά κι ας ήταν όλα πεύκα". Παρασκευή 15 Απριλίου 1994: "Πήγαμε στο ανάχωμα και ακούσαμε τους ήχους των πουλιών και του νερού. Πιάσαμε βατράχια για να τα εξετάσουμε καλύτερα στο σώμα τους".

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΓΚΑΔΑ

Οι μαθητές του 2ου Γυμνασίου Λαγκαδά ασχολήθηκαν με τις ιαματικές πηγές της περιοχής τους και ανάλογα με τα θέματα μελέτης χωρίστηκαν στις εξής ομάδες: Ομάδα για τη μελέτη του ιστορικού περιβάλλοντος της περιοχής, για τη μελέτη χλωρίδας και πανίδας, φωτογράφισης για τη μελέτη των ιδιόμορφων περιβα-

λοντικών προβλημάτων της περιοχής και ομάδα επεξεργασίας των συγκεντρωθέντων στοιχείων και εξαγωγής συμπερασμάτων. Κατέληξαν σε πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις για τη σωστότερη αξιοποίηση της περιοχής των λουτροπηγών, αφού πρώτα επεσήμαναν τους κινδύνους από τη ρύπανση και μόλυνση της περιοχής.

Δ. Σ. ΚΑΡΥΟΧΩΡΙΟΥ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι μαθητές του Δημ. Σχολείου Καρυοχωρίου Εορδαίας ήταν : Η Γη γράφει την ιστορία της. Ο Λιγνίτης. Εμφάνιση του ανθρώπου (προϊστορική εποχή, αρχαϊκά ευρήματα). Ο Μακεδόνικος τάφος. Οι μακρυνοί μας πρόγονοι.

Ο ξεριζωμένος Ελληνισμός. Οι πρόσφυγες. Βυζαντινές απεικονίσεις. Το σημερινό χωριό. Οι μαθητές προβληματίστηκαν από τη λειτουργία των ορυχείων και των σταθμών παραγωγής της ΔΕΗ, το δημογραφικό πρόβλημα (ελάττωση των νέων ανθρώπων) και έλλειψη διεξόδων και δραστηριοτήτων για τους νέους, γι 'αυτό έκαναν σχετικές προτάσεις.

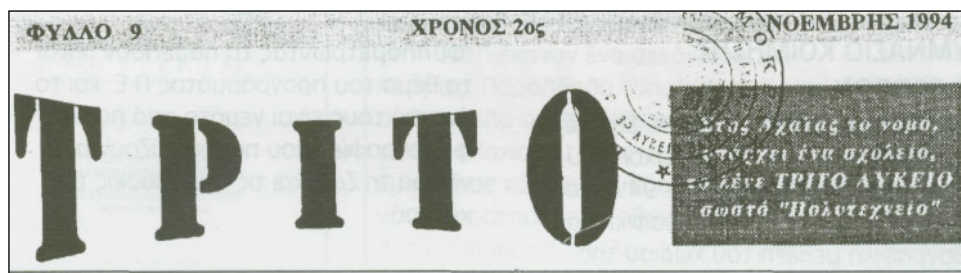

250 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ 140 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Στο πρόγραμμα Π.Ε. "Περιβαλλοντικό πρόβλημα της Μπάρας" συμμετείχαν όλες οι τάξεις:
Νηπιαγωγείο: Ζωγραφιές και αναπαράσταση πάρκου και σκουπιδότοπου.
Α' τάξη: Συνέντευξη με κατοίκους της περιοχής, πώς συλλέγονται, ταξινομούνται και ανακυκλώνονται τα σκουπίδια της.
Γ' τάξη: Εξέταση δειγμάτων νερού της περιοχής με μικροσκόπιο.
Δ' τάξη: Ιστορία περιοχής, παλιές φωτο-

γραφίες, μαρτυρίες από γεροντότερους. Ε' τάξη: Ιστορία χαρτιού από παλιά ως σήμερα.
ΣΤ' τάξη: Συντονισμός των ομάδων - παρουσίαση του προγράμματος.
Επιστολή - πρόσκληση προς τον κ. Δήμαρχο.
Ποίημα που το σύνθεσε όλη η ΣΤ' τάξη και μελοποίησε ένας μουσικοδιδάσκαλος: Έλα να δεις και πες μου: μέσα σε τόσο πλαστικό και τσιμέντο πώς εγώ μπορώ να χτίσω τα όνειρά μου;

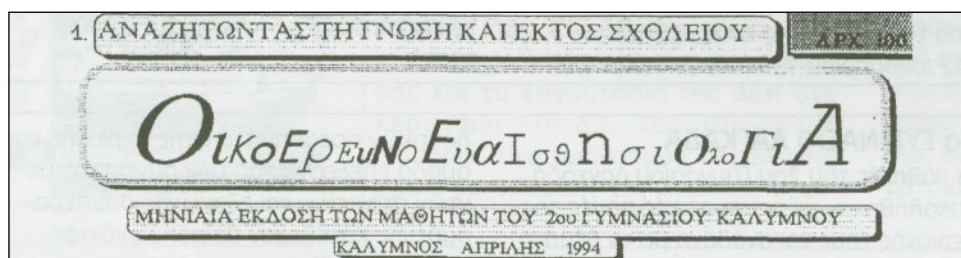
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΟΥ 3ου ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΤΡΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ
2ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΑΛΥΜΝΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η «Εικόνα» κατά Νομαρχίες

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Π.Ε. ΚΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ

Πολλοί υπεύθυνοι Π. Ε. Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μας αποστείλανε συγκεντρωτικές καταστάσεις σχολείων της ευθύνης τους, που δραστηριοποιήθηκαν γύρω από θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Η δημοσίευση τους στοχεύει αφενός μεν στο να αναπτυχθεί μια οριζόντια επικοινωνία μεταξύ των σχολείων που επεξεργάζονται τα ίδια θέματα, αφετέρου στο να κατανοήσει ο κάθε ενδιαφερόμενος τη δραστηριότητα που αναπτύσσεται γύρω από το θέμα της Π.Ε. σε επίπεδο Νομών.

Καταστάσεις που στάλθηκαν με ονόματα σχολείων και εκπαιδευτικούς, χωρίς να γίνεται αναφορά στα θέματα που επεξεργάστηκαν, δεν δημοσιεύονται.

Επειδή αυτή η ενημέρωση θα συνεχιστεί από τις στήλες του εντύπου, ζητάμε τη συνεργασία των υπευθύνων Π.Ε. κατά Νομαρχίες, ιδιαίτερα στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς.

Θετικό είναι οι καταστάσεις να περιλαμβάνουν:

1. Το όνομα του σχολείου που δραστηριοποιείται σε θέματα Π. Ε.
2. Το θέμα που επεξεργάζεται το σχολείο
3. Αριθμό εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα (κατά ειδικότητες)
4. Αριθμό μαθητών που συμμετέχουν (κατά τάξεις)

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΙΕΡΙΑΣ

Σχολείο Νεοκαισάρειας: "Το χωριό μας", σχολείο Π. Κεραμιδιού: "Δάσος (αξία - ωφέλεια - προστασία)" σχολείο Ανδρομάχης: "Συλλογή παραδοσιακών τραγουδιών - ήθη - έθιμα" σχολείο Περιστασης: "τα τρένα - έκδοση εφημερίδας" σχολείο 2ο Κατερίνης "Καταγραφή των θετικών και αρνητικών στοιχείων της περιοχής όπου κατοικούν, δρουν και συναναστρέφονται οι μαθητές του σχολείου", σχολείο 2ο Κίτρους: "Αλυκές Κίτρους - Υγροβιότοπος", σχολείο 3ο Κατερίνης: "Καλλωπισμός σχολικού χώρου", σχολείο Ν. Παντελεήμονος: "Έκδοση μαθητικής εφημερίδας με περιβαλλοντικό περιεχόμενο".

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

Από τον υπεύθυνο Π.Ε. της Α/θμιας Εκπ/σης του Ν. Πειραιά κ. Παπαπαύλου Θόδωρο έχει σταλεί ένας αναλυτικός πίνακας των σχολείων που εφάρμοσαν προγράμματα Π.Ε. κατά περιοχές της Νομαρχίας Πειραιά (Αγ, Δημήτριος, Αλιμος, Αργυρούπολη, Βέρη, Γλυφάδα, Δραπετσώνα, Ελληνικό, Καλλιθέα, Κερασίни, Μοσχάτο, Νέα Σμύρνη, Νίκαια, Πειραιάς, Π.Φάληρο, Πέραμα, Ρέντης, Σαλαμίνα). Τον πίνακα συνοδεύουν ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις όπως: Προγράμματα Π.Ε. έχουν αναπτύξει περισσότερα α) στις υποβαθμισμένες περιοχές της Νομαρχίας και β) όπου υπήρχε ενδιαφέρον και βοήθεια από δημοτικές αρχές και άλλους φορείς π.χ. Κερασίни και Μοσχάτο. Παραθέτουμε απόσπασμα του πίνακα όπου αναφέρονται οι θεματικές ενότητες και ο αριθμός των σχολείων που ασχολήθηκαν. "Θάλασσα" σχολεία 4, "Φυσικό περιβάλλον" (Δάσος - φυτά - ποτάμι) σχολεία 23, "Αστικό περιβάλλον" (γειτονιά - σχολείο - σπίτι) σχολεία 18, "Ζώα - απειλούμενα είδη" σχολεία 6, "Συσκευασία - Απορρίμματα - ανακύκλωση" σχολεία 16, "Διατροφή - αγωγή υγείας" σχολεία 4, "Βιομηχανία - ενέργεια" σχολεία 5, "Πολιτιστική παράδοση" σχολεία 8, "Γενικά περιβαλλοντικά θέματα" (εφημερίδες, θεατρικά κλπ.), "Μόλυνση" (νερού, αέρα, όζον κ.λ.π.) σχολεία 4.

Σύνολο προγραμμάτων 115.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΚΙΛΚΙΣ

Δημ. Σχολείο Χειμαδιού: "Καλαισθητική προβολή αυλόγυρου του σχολείου", "Σκουπιδιά - ανακύκλωση σκουπιδιών (χαρτιού-γυαλιού-αλουμινίου)", "Ανακυκλωμένο χαρτί", "Επίσκεψη σε κτηνοτροφική μονάδα", "Επίσκεψη σε θερμοκήπιο", "Σπορά σιταριού" Δημ. Σχολείο Βαφειοχωρίου: "Το παιδί και η τηλεόραση" Δημ. Σχολείο και Νηπιγείο Κρηστίνης: "Ανακύκλωση αλουμινίου" Δημ. Σχολείο Ξυλοκερατειάς - Πικρολίμνης: "Προστασία των δασών και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος" Δημ. Σχολείο Μικρού Δάσους: "Δεντροφύτευση" Δημ. Σχολείο Πυργωτού: "Απειλούμενα είδη - λύκοι" Δημ. Σχολείο Στάθη: "Τα τρόφιμα μας" Δημ. Σχολείο και Νηπιαγωγείο Γοργόπης: "Ανακύκλωση χαρτιού" Δημ. Σχολείο Μικρόβρυσης: "Το βουνό Κερκίνη (Μπέλλες)" Δημ. Σχολείο Νέου Γυν/στρου: "Το Βυζαντινό κάστρο του Παλιού και Νέου Γυναικόκαστρου" Δημ. Σχολείο Παλιού Αγιονερίου: "Παρασκευή φυσικού λιπάσματος" Δημ. Σχολείο Τούμπας: "Διαμόρφωση της αυλής του σχολείου" Δημ. Σχολείο 2ο Κιλκίς: "Η πόλη του Κιλκίς", "Υδρευση του Κιλκίς. Παλιά δεξαμενή. Αντλιοστάσιο.", "Τα σκουπιδιά" Δημ. Σχολείο 4ο Κιλκίς: "Το περιβάλλον" Δημ. Σχολείο Ευρώπου: "Αρχαία ευρήματα-Ανασκαφές στο χωριό μας" Δημ. Σχολείο Ν. Σάντας: "Δεντροφύτευση - ανακύκλωση - τοπική ιστορία - καθαριότητα κεντρικών οδών" Δημ. Σχολείο 1ο Γουμένισσας: "Φυσικό περιβάλλον του τόπου" Δημ. Σχολείο Μυριοφύτου: "Το δάσος" Δημ. Σχολείο Αξιούπολης: "Ανακύκλωση χαρτιού και αλουμινίου" Δημ. Σχολείο Αργυρούπολης: "Ποντιακός γάμος" Δημ. Σχολείο Καστανένων: "Το χωριό Καστανιές"

Δημ. Σχολείο Αξιοχωρίου: "Η άμπελος και το κρασί"

Δημ. Σχολείο Ειδικό Κιλκίς: "Περιβάλλον - ατυχήματα - ασφάλεια".

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Κατά το τρέχον σχολικό έτος 1993 - 94 εκπονήθηκαν προγράμματα Π.Ε. στα εξής σχολεία της περιοχής μας:

1. Γυμνάσιο Ζάρκου: "Χρήση, ρύπανση και μόλυνση του νερού στο Ζάρκο και την Πηνειάδα.
2. Γυμνάσιο Κονισκού: "Τα χωριά των Αντιχασίων χθες και σήμερα".
3. Γεν. Λύκειο Φαρκαδόνας: "Μουσική παράδοση".
4. 7ο Γυμνάσιο Τρικάλων: "Οι φυλακές των Τρικάλων".
5. Γυμνάσιο Ριζώματος: "Φυτοφάρμακα".
6. Γυμνάσιο Πύλης: "Η εκκλησία της Παναγιάς" (στην Πύλη Τρικάλων)
7. Γυμνάσιο Μεγαλοχωρίου: "Το κυκλοφοριακό πρόβλημα του Μεγαλοχωρίου" (διέρχεται μέσα από το χωριό η εθνική οδός Τρικάλων -Λάρισας).
8. Γυμνάσιο Αμπελιών: "Τα έθιμα του γάμου στο χωριό Χρυσομηλιά Καλαμπάκας".

Ας σημειωθεί ότι έγιναν δεντροφυτεύσεις των αυλείων χώρων με 40 περίπου δενδρύλλια και στα εξής σχολεία: α) ΤΕΛ Φαρκαδόνας β) Γεν. Λύκειο Φαρκαδόνας γ) Λύκειο Οιχαλίας και δ) Γυμνάσιο Ζάρκου.

Σχολεία : 8 Γυμνάσια : 7 Λύκεια : 1 Εκπ/κοί:10

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Από την υπεύθυνο Π.Ε. της Β/θμιας Εκπ/σης της Νομαρχίας Αθηνών κ. Κ. Σχίζα έχουμε έγγραφη πληροφορία ότι το σχολικό έτος 1993 - 94 πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Νομαρχίας Αθηνών, 104 προγράμματα Π.Ε. σε 58 σχολεία, με θέματα που αφορούσαν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Στα προγράμματα συμμετείχαν 250 εκπαιδευτικοί και 3000 μαθητές.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

I. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ.Σ.

Πειραματικό Σχολείο ΑΠΘ: "Ο υγροβιότοπος λίμνης Κερκίνης", "Ο Βερτίσκος"

1ο Πειραματικό Γυμνάσιο: "Η αστική συγκοινωνία Θεσσαλονίκης", "Ο Θερμαϊκός Κόλπος άλλοτε και τώρα", "Πολιτιστική αναφορά στην περιοχή του σχολείου"

2ο Πειραματικό Γυμνάσιο: "Το πόσιμο νερό", "Η φύση στην πόλη μας" Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών - Βαρήκων: "Καλλιέργεια εκφραστικότητας και επικοινωνίας"

Ελληνο-Γαλλικό Κολλέγιο DE LA SALLE: "Θεατρική αγωγή και παράσταση", "Έκδοση περιοδικού".

II. 10 ΓΡΑΦΕΙΟ Δ.Ε.

Γυμνάσιο Επανομής: "Ρύπανση ακτών παραλίας Επανομής"

Γυμνάσιο Τριλόφου: "Ο Εθνικός Δρυμός Πρεσπών"

Γυμνάσιο Ν. Μηχανιώνας: "Η Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης", "Η Μηχανιώνα και μόλυνση του περιβάλλοντος"

Λύκειο Ν. Μηχανιώνας: "Θεατρική αγωγή και παράσταση"

15ο Λύκειο Θεσσαλονίκης: "Οι υγροβιότοποι".

Γυμνάσιο Πανοράματος: "Το πράσινο γύρω μας"

1ο Γυμνάσιο Μαλακοπής: "Το δάσος της περιοχής Σείχ - Σου",

"Διατροφή και περιβάλλον"

2ο Γυμνάσιο Μαλακοπής: "Μνημεία και πολιτιστική κληρονομιά της Θεσσαλονίκης"

7ο ΤΕΛ Θεσσαλονίκης: "Στοματική υγεία και περιβάλλον", "Ιστορικά μνημεία της Θεσσαλονίκης".

IV. 3ο ΓΡΑΦΕΙΟ Δ.Ε.

Γυμνάσιο Προφήτη: "Η λίμνη Βόλβη: ένας ξεχασμένος υγροβιότοπος, συνέπειες από την βιολογική καταστροφή"

* Η δημοσίευση συγκεντρωτικών καταστάσεων θα συνεχιστεί και στο επόμενο τεύχος.

Δραστηριότητες των Γραφείων Π.Ε.

ΓΡΑΦΕΙΑ Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ

Το γραφείο Π.Ε. της Α/θμιας Εκπ/σης Πειραιά διοργάνωσε επιμορφωτική ημερίδα την Τρίτη 25/10/94 στην Αίγινα. Ήταν η πρώτη επιμορφωτική ημερίδα που έγινε στο νησί της Αίγινας από την εφαρμογή του θεσμού της Π.Ε. Η συμμετοχή των συναδέλφων ήταν καθολική. Συμμετείχαν 60 Δάσκαλοι και Νηπιαγω-γοί από τα νησιά Αίγινα και Αγκίστρι και αναπτύχθηκε γόνιμος και δημιουργικός διάλογος για την μεθοδολογία και τα προβλήματα εφαρμογής της Π.Ε. στην Α/θμια Εκπ/ση. Στην ημερίδα συμμετείχαν με εισήγηση τους το Κέντρο Περιθαλψής Αγρίων Ζώων και Πουλιών της Αίγινας, με εισηγητή τον Γιάννη Πουλόπουλο και η HELMERA με εισηγήτρια για το πρόγραμμα της παιδικής HELMERA η κ. Αννίτα Παπαριστοπούλου. Ο υπεύθυνος Π.Ε. της Νομαρχίας έκανε μια μικρή θεωρητική εισαγωγή και παρουσίασε αρκετά εφαρμοσμένα προγράμματα στο Δημοτικό Σχολείο. Οι συνάδελφοι που παρακολούθησαν την ημερίδα έκριναν την συνάντηση θετική και ζήτησαν να πραγματοποιηθούν και στο μέλλον τέτοιες ημερίδες. Μετά το τέλος της ημερίδας μια ομάδα δασκάλων επισκέφτηκαν τις εγκαταστάσεις του Κέντρου Περιθαλψής όπου ξεναγήθηκαν από την υπεύθυνη του Κέντρου Μαρία Γανωτή.

Επίσης το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης εξέδωσε για τρίτη συνεχή χρονιά περιοδικό με δραστηριότητες και εφαρμοσμένα προγράμματα Π.Ε. στην Νομαρχία Πειραιά.

Το γραφείο Π.Ε. της Β/θμιας Εκπ/σης Νομού Πειραιά διοργάνωσε στις 5 Οκτωβρίου 1994 ενημερωτική συνάντηση του υπευθύνου Π.Ε. με τους συντονιστές των Παιδαγωγικών Ομάδων Π.Ε. της προηγούμενης σχολικής χρονιάς, οι οποίοι επιθυμούσαν να υλοποιήσουν προγράμματα και κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Σκοποί της συνάντησης αυτής ήταν αφενός μεν να ξεκινήσει η διαδικασία έγκρισης νέων προγραμμάτων, το συντομότερο δυνατό, αφετέρου δε να συζητηθούν τα προβλήματα που αντιμετώπιστηκαν και οι προτάσεις αντιμετώπισης τους κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Στη συνάντηση αυτή

συμμετείχαν 28 συνάδελφοι από τα σχολεία Δ.Ε. της Νομαρχίας Πειραιά. Στις 25 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε ενημερωτικό σεμινάριο που απευθυνόταν στους συναδέλφους εκείνους που επιθυμούσαν να ενημερωθούν για την Π.Ε. και να υλοποιήσουν προγράμματα Π.Ε. κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Στο σεμινάριο αυτό έγιναν εισηγήσεις της Π.Ε. Αντικείμενο - φιλοσοφία - σκοποί και στόχοι Π.Ε., από τον υπεύθυνο Π.Ε. της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης της Νομαρχίας Πειραιά, Δρα Βιολογίας κ. Θεόδωρο - Δημήτριο Χ. Ορεινό. (2) Μεθοδολογικές πρακτικές προγραμμάτων Π.Ε. από το Σχολικό Σύμβουλο Φυσικών Αθήνας, Δρα Περιβαλλοντικής Αγωγής κ. Αρτεμη Αθανασάκη. Τη συνάντηση παρακολούθησε και ο Διευθυντής του ΕΚΘΕ, Δρ Γεωτεχνικών Επιστημών Θεόδωρος Κουσουρής, ο οποίος έκανε και σύντομη ενημέρωση για τη δυνατότητα συνεργασίας των σχολικών μονάδων με το ΕΚΘΕ. Τέλος, στην συνάντηση πραγματοποιήθηκε και σύντομη παρουσίαση του περσινού προγράμματος Π.Ε. του 5ου Γυμνασίου Νίκαιας (Γεωλογική θεώρηση του όρους Αιγάλεω) από τους συναδέλφους κ. Παντελή Μάναλη και κ. Σοφία Πλατανισιώτη και τις μαθήτριες Κουράκου Δέσποινα, Κριεμπάρδη Αικατερίνη και Πετρίδου Αικατερίνη, με έμφαση σε διαδικαστικά θέματα που αφορούσαν στην υλοποίησή του, σε προβλήματα που ανέκυψαν και στον τρόπο αντιμετώπισης τους, καθώς και στη διαδικασία παρουσίασης και αξιολόγησης του. Το σεμινάριο αυτό παρακολούθησαν 39 συνάδελφοι από τα σχολεία Δ.Ε. της Νομαρχίας Πειραιά.

Τέλος, ζητήθηκε εγγράφως, από τις οικονομικές υπηρεσίες, η εγγραφή ΚΑΕ στον προϋπολογισμό της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης της Νομαρχίας Πειραιά για προμήθεια βιβλίων και περιοδικών.

ΓΡΑΦΕΙΟ Π.Ε. ΑΘΗΝΩΝ

Το Γραφείο Π.Ε. της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης της Νομαρχίας Αθηνών, προκειμένου να ενισχύσει το θεσμό της Π.Ε. στα σχολεία της αρμοδιότητάς του, κατά το τρέχον σχολικό έτος, οργανώνει σειρά σεμιναρίων ως εξής:

Οκτώβριος 1994 : Ημερίδα με θέματα που αφορούν την φιλοσοφία, το αντικεί-

μενο, τους στόχους και τη μεθοδολογία της Π.Ε. Σκοπός είναι η ενημέρωση Εκπ/κών οι οποίοι δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία.

Νοέμβριος 1994 : Δημερίδα με θέμα: "Η φύση στην πόλη". Σκοπός είναι η ενημέρωση σε θέματα που αφορούν το φυσικό περιβάλλον.

Δεκέμβριος 1994 : Τριήμερο σεμινάριο, στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ι.Μ. Πεντέλης. Σκοπός είναι η βιωματική προσέγγιση στη μεθοδολογία της Π.Ε.

ΓΡΑΦΕΙΟ Π.Ε. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Το Γραφείο Π.Ε. της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης οργάνωσε την πρώτη εκπαιδευτική συνεδρία για την Π.Ε. στις 7/11/94 στην αίθουσα τελετών του

Πειραματικού Σχολείου Θεσσαλονίκης. Στη συνεδρία αναπτύχθηκαν τα εξής θέματα:

1. Η Π.Ε. και η εφαρμογή προγραμμάτων στα σχολεία
2. Η Π.Ε. στα σχολεία του Ν. Θεσ/νίκης
3. Η Π.Ε. και "Θεσ/νίκη Πολιτιστική πρωτεύουσα '97"

Τη συνεδρία παρακολούθησαν συνάδελφοι από 47 σχολεία του Νομού και εκφράστηκε η επιθυμία ημερίδας για την Π.Ε.

Το Γραφείο Π.Ε. της Β/θμιας Εκπ/σης Ν. Θεσ/νίκης οργανώνει ημερίδα στις 3/12/94 στην αίθουσα τελετών του Πειραματικού σχολείου Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με το **Παράρτημα Θεσσαλονίκης της ΠΕΕΚΠΕ**. Στόχος της ημερίδας είναι η ενημέρωση Εκπ/κών που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία στην Π.Ε.

Θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν τη Φιλοσοφία, τους στόχους, τη μεθοδολογία καθώς και τις δυσκολίες της εφαρμογής προγραμμάτων Π.Ε. στα σχολεία.

Εκδηλώσεις για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

1. Από τον υπεύθυνο της Περιβαλλοντικής Εκπ/σης της Δ/σης Β/μιας Εκπ/σης του Ν. Πιερίας, οργανώθηκε στην Κατερίνη στην αίθουσα εκθέσεων της ΝΕΛΕ Πιερίας, στις 17 - 20 Μαΐου, έκθεση εργασιών Περιβαλλοντικής Εκπ/σης. Η έκθεση περιελάμβανε "ταμπλώ" των μαθητικών ομάδων με φωτογραφίες, σχέδια, κείμενα και έντυπο υλικό (βιβλία, περιοδικά, τυπωμένες εργασίες), των σχολείων που εργάστηκαν σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

2. Στις Σέρρες στις 22 Μαΐου 1994, από το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Δ/σης Β/θμιας Εκπ/σης του Ν. Σερρών, οργανώθηκε εκδήλωση στην πλατεία Ελευθερίας των Σερρών. Εκεί τα σχολεία που είχαν εφαρμόσει προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στήσανε περιπτερά εκθέτοντας τα αποτελέσματα της δουλειάς τους. Η εκδήλωση είχε μεγάλο ενδιαφέρον και επιτυχία.

3. Το 2ο Γυμνάσιο Λαγκαδά, στις 25 - 28 Μαΐου 1994 οργάνωσε σειρά εκδηλώσεων για το σχολείο και το κοινό, όπου παρουσιάστηκε η δουλειά της Περιβαλλοντικής Ομάδας του σχολείου:

- α. Παρουσίαση προγράμματος Π.Ε. με θέμα: "Λουτρόπολη Λαγκαδά"
- β. Θεατρική παράσταση με μουσική επιθεώρηση: "Διψάμε... πονάμε... καιγόμαστε..."
- γ. Προβολή βίντεο, έκθεση φωτογραφιών

4. Την Τετάρτη 1 Ιουνίου 1994 στις 11.00 π.μ. στην παλιά παραλία της Θεσσαλονίκης (με αφετηρία τον Λευκό Πύργο) συγκεντρώθηκαν 500 περίπου μαθητές του Δημοτικού (ντυμένοι σαν δέντρα, με συνθήματα - πανό και με δεκάδες κατασκευές που ετοίμασαν οι μαθητές με τους δασκάλους) μαζί με τους δασκάλους τους και με γενικό σύνθημα: "τα δέντρα είναι σαν τα παιδιά: θέλουν την προστασία μας".

Στόχος αυτής της εκδήλωσης των μα-

θητών ήταν να ευαισθητοποιήσουν τους μεγάλους, ώστε να φροντίσουν περισσότερο τον κόσμο και το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν τα παιδιά, υπογραμμίζοντας ότι η αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον είναι αδιαφορία για τα ίδια τα παιδιά. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μαθητές που δραστηριοποιήθηκαν σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, από τα δημοτικά σχολεία: Χορτιάτη, Πανοράματος, Πυλαίας, Θέρμης, Μαλακοπής, Εξοχής, Σίνδου, Αμπελοκήπων και της Αδαμαντίου Σχολής.

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Σύνδεσμο Προστασίας Περιβάλλοντος Ανατολικής Θεσσαλονίκης και το Κέντρο Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Θεσσαλονίκης (ΚΕΠΕΘ) και αποτελεί μέρος ευρύτερων προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που οι δύο φορείς έχουν οργανώσει τα τρία τελευταία χρόνια.

Ένας πρόχειρος Απολογισμός

Κάνοντας ένα πρόχειρο απολογισμό της εφαρμογής της Π.Ε. στα σχολεία - από τις καταθέσεις των προσωπικών εμπειριών των εκπ/κών, την καταγραφή από τους υπεύθυνους Π.Ε. του έργου που γίνεται κατά νομούς, αλλά και από την ίδια την ίδρυση της Ένωσης μας - καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο θεσμός της Π.Ε. έχει εδραιωθεί και επεκτείνεται διαρκώς μέσα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Ο αριθμός των σχολείων που πραγματοποιούν προγράμματα Π.Ε. συνεχώς αυξάνει, το ίδιο και ο αριθμός των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται σ' αυτή τη διαδικασία.

Όμως παρά το ότι αυτά τα μηνύματα μοιάζουν να είναι αισιόδοξα, δεν μπορούμε παρακολουθώντας τα δεδομένα, να μην επισημάνουμε τα ουσιαστικά ζητήματα που παραμένουν ανοιχτά και αφορούν αυτή την ίδια τη φύση της Π.Ε. και τη σχέση της με τα αναλυτικά προγράμματα.

Ο κάθε ενδιαφερόμενος εκπ/κός μέσα από τη δική του μοναδική εμπειρία, αλλά και μέσα

από τη συσσωρευμένη συλλογική πείρα των δεκαπέντε χρόνων εφαρμογής του θεσμού, θα έχει κάνει τις δικές του επισημάνσεις και θα έχει αναζητήσει πολλές φορές απαντήσεις σε ζητήματα που ανακύπτουν όπως:

- Η Περιβαλλοντική Εκπ/ση - παρά το γεγονός ότι καλύπτει διοικητικά - βρίσκεται στο περιθώριο της σχολικής ζωής και λειτουργεί παράλληλα με το επίσημο πρόγραμμα, πράγμα που συντελεί στο να μειώνονται πολλές φορές οι φιλόδοξοι στόχοι της.

- Σε πολλές περιπτώσεις καταγράφονται στην Περιβαλλοντική Εκπ/ση, όποιες δραστηριότητες συμβαίνουν στο σχολείο (π.χ. θέατρο, εφημερίδες, επισκέψεις σε κάποιους χώρους, δεινροφυτεύσεις κ.λ.π.). Κάτι που δείχνει ότι δεν υπάρχει σαφής αντίληψη για το τι τελικά είναι η Π.Ε. Ποιά είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της που την κάνουν να ξεχωρίζει από άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

- Η αντίληψη της εδραίωσης του θεσμού της

Π.Ε. είναι απατηλή, αν αναλογιστεί κανείς το ποσοστό των μαθητών που συμμετέχει μία τουλάχιστον φορά στη διάρκεια της σχολικής του ζωής σε δραστηριότητες Π.Ε. - Η πλειοψηφία των σχολείων Β/θμιας Εκπαίδευσης που ασχολούνται με προγράμματα Π.Ε. είναι Γυμνάσια, ακολουθούν τα Τεχνικά Λύκεια και είναι σπάνιο γεγονός για τα Γενικά Λύκεια. Στοιχεία που δίνουν αφορμές για συζήτηση πάνω στο χαρακτήρα του κάθε τύπου ή βαθμίδας της Εκπ/σης.

Επειδή η Π.Ε. δεν είναι μια "οδηγία" που έρχεται από τα "πάνω", αλλά μια διαδικασία που την υπερασπίζονται οι πιο ευαίσθητοι και δραστήριοι εκπ/κοί, οι απαντήσεις στα ζητήματα που ανακύπτουν και οι θεωρητικές αναζητήσεις πιστεύουμε ότι θα προέλθουν πάλι από τους ίδιους. **Ας ξεκινήσουμε λοιπόν τον διάλογο!**

Δέσποινα Σουβατζή

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ Σεμινάρια Ημερίδες

**ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**Μια πρωτοβουλία της DG XI της
Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το
Περιβάλλον, την Πυρηνική
Ασφάλεια
και την Πολιτική Άμυνα,**

Τουλούζη, 11 - 17/9/1994

Από τις 11 έως 17/9/94 πραγματοποιήθηκε στην Τουλούζη της Γαλλίας το ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, με την πρωτοβουλία της DG XI της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν 60 συντονιστές προγραμμάτων από τις 12 χώρες - μέλη της Ένωσης, πάνω από 20 εθνικοί εμπειρογνώμονες και μερικοί ειδικοί προσκεκλημένοι (αντιπρόσωποι του MSP και του OECD) οι οποίοι για τις 4 πρώτες μέρες εργάστηκαν σε ομάδες εργασίας πάνω στα παρακάτω θέματα:

- οι τελικοί στόχοι της Π. Ε. · οι διδακτικές πηγές · η αξιολόγηση · δομές και δεδομένα
- τεκμηρίωση · η εκπαίδευση των εκπαιδευτών.

Τα κυριότερα σημεία των συστάσεων ήταν τα ακόλουθα:

Για την ουσιαστική προώθηση της Π.Ε. απαιτούνται θεμελιώδεις αλλαγές στα εκπαιδευτικά συστήματα και τις δομές, ξεκινώντας από τη διαμόρφωση ευέλικτων αναμορφωμένων προγραμμάτων, την ενσωμάτωση της Περιβαλλοντικής διάστασης στα διάφορα μαθήματα / επιστήμες, την διεπιστημονική προσέγγιση, την προώθηση - υποστήριξη των καινοτομιών. Για την επιτυχία παρόμοιων αλλαγών είναι απαραίτητη η αλλαγή της στάσης όλων των παραγόντων της εκπαίδευσης. Γι' αυτό συνιστάται να δοθεί προτεραιότητα στην εισαγωγή της Π.Ε. στην εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να εφαρμόσουν τις νέες στρατηγικές και μεθόδους που θέτει η Π.Ε. σαν εκπαίδευση που προσανατολίζεται στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και της δημοκρατικής εκπαίδευσης.

"Άμεσα συνδεδεμένο με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θεωρήθηκε και το θέμα του εκπαιδευτικού υλικού για την Π.Ε. Ιδιαίτερα

τονίστηκε η ανάγκη να αποκτήσουν οι εκπαιδευτικοί τα απαραίτητα εφόδια και τις ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν κριτική στάση και δυνατότητα επιλογής απέναντι στα διάφορα περιεχόμενα υλικά αλλά και την ικανότητα συμμετοχής στην παραγωγή τους, σε συνεργασία με άλλους φορείς σε τοπικό, εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Θεμελιώδης είναι ο ρόλος της Αξιολόγησης για την Π.Ε. αφού διευκολύνει την ανατροφοδότηση στην πράξη. Θα πρέπει να αναφέρεται σε ένα σύνολο στόχων σε γνωστικό, μεθοδολογικό και ηθικό πεδίο, ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα και το πεδίο αναφοράς (εκπαιδευτική ομάδα, ίδρυμα, τοπική κοινωνία). Συνιστάται επίσης, η προώθηση συνεργασιών ανάμεσα στους διάφορους φορείς - δασκάλους, διευθυντές, ιδρύματα, τοπικές κοινωνίες, NGOs, Υπουργεία, επιχειρήσεις - καθώς και η δημιουργία και ενίσχυση των υπαρχόντων ευρωπαϊκών δικτύων για την προώθηση των συνεργασιών, την ανταλλαγή απόψεων και επιτυχημένων εμπειριών, την ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών, την έρευνα.

ΑΝΤΙΟΠΗ ΦΡΑΝΤΖΗ

Υπεύθυνη Π.Ε. Πρωτ/θμιας Εκπ/σης
Ν. Αθηνών

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ

Πολύ θετική η πρωτοβουλία της Διεύθυνσης Σπουδών του Υπουργείου Παιδείας να οργανώσει τον Οκτώβριο συνάντηση των φορέων που έχουν σχέση με το Περιβάλλον και την Εκπαίδευση, σε μια προσπάθεια καταγραφής του έργου που γίνεται γύρω από την υπόθεση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Στη συνάντηση σαν εκπρόσωπος της Π.Ε.Εκ.Π.Ε. παραβρέθηκε ο αντιπρόεδρος Β. Ψαλλιδάς.

Οι φορείς που παραβρίσκονταν ήταν: Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Πολιτισμού, ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΟΛΜΕ, ΔΟΕ, ΕΕΦ, εκπρόσωποι από τα Πανεπιστήμια (αντίστοιχων τομέων), Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής, Γεν. Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, Γεν. Γραμματεία Ν. Γενιάς, Γ.Γ. Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, Ελληνικό Κέντρο θαλασσιών Ερευνών, Πανελλήνια Ένωση Εκπ/κών για την Π.Ε. κ.ά.

3ήμερο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η ΟΛΜΕ και η Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων για την «Β' Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών 15 - 22 Οκτωβρίου 1994», οργάνωσαν τριήμερο Σεμινάριο (19 - 21 Οκτωβρίου) στη θεσσαλονίκη, με θέμα:

«Προγράμματα Αγωγής Υγείας στα σχολεία: Συμπεράσματα και προοπτικές».

Το Σεμινάριο παρακολούθησαν εκπρόσωποι από όλες τις ΕΛΜΕ της χώρας και άλλοι εκπαιδευτικοί.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»

Το συνέδριο αυτό πραγματοποιήθηκε από τις 29 Σεπτεμβρίου έως τις 2 Οκτωβρίου 1994 στο ξενοδοχείο ΗΛΙΟΣ - ΞΕΝΙΑ του ΕΟΤ, στην Περαία. Οργανωτής του συνεδρίου ήταν το ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΑΙΑ, μια μη κερδοσκοπική και μη κρατική εταιρία, η οποία έχει αναλάβει αρκετά μέχρι τώρα ευρωπαϊκά προγράμματα επιδοτημένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως και το παραπάνω συνέδριο. Το συνέδριο αποτελούσε την τελική φάση του περιβαλλοντικού προγράμματος ΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, που το Ε.Κ. ΓΑΙΑ είχε αναλάβει εδώ και ένα χρόνο σε συνεργασία με το ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ της Αγγλίας και ύστερα από επιδότηση (50%) από την 11η Δ/ση (Περιβάλλοντος) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συνολικά 40 περίπου εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν τις εργασίες του συνεδρίου, ανάμεσα στους οποίους Πανεπιστημιακοί, Υπεύθυνοι Π.Ε. από τους γύρω νομούς (Ημαθίας, Κιλκίς και Πολυγύρου) και από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Ολλανδία, Δανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Βόρεια Ιρλανδία, Σκωτία, Αγγλία και Ουγγαρία). Το κεντρικό θέμα του συνεδρίου συνδεόταν με το σχετικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα και ήταν η σχέση ανάμεσα στον πολιτισμό και το περιβάλλον και η σπουδαιότητα της διδακτικής προσέγγισης των περιβαλλοντικών θεμάτων από μια πολιτιστική σκοπιά. Τη σχετική εισήγηση έκανε ο Διευθυντής του Ε.Κ. ΓΑΙΑ Δρ. Χρ. Χρησιτίδης. Άλλες εισηγήσεις ήταν οι εξής:

- *Ελληνική Μυθολογία, Επιστήμη και η θεωρία της ΓΑΙΑΣ*, από τον Δρα Harry Priem, καθηγητή της Γεωλογίας του Πανεπιστημίου της Ουτρέχτης και Διευθυντή του Γεωλογικού Μουσείου Artiv του Άμστερνταμ.
- *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο Jordanhill Campurw - Πανεπιστήμιο Strathclyde της Γλασκώβης* - από τον κ. Jim Dunlop Διευθυντή του Τμήματος Διεθνών Σπουδών του Πανεπιστημίου αυτού.
- *Τα αρχαία θέματα της Λάρισας*, παρουσίαση ενός σχολικού περιβαλλοντικού προγράμματος για τη μετεκπαίδευση διδασκόντων από τον κ. Νίκο Γκανάκο, ειδικό επιστήμονα του Πανεπιστημίου Βόλου.
- *Πολιτισμός και Περιβάλλον - Μια αγγλική οπτική γωνία*, από την κ. Meg Fenn, υπεύθυ-

νη Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Κομητείας του Κεντ, Αγγλίας.

- *Το Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, από τον κ. Αντώνη Ζαφάρα διδάσκοντα του μαθήματος «Η Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση» στα ΠΕΚ Θεσσαλονίκης και Κοζάνης.

Το απόγευμα της Παρασκευής (30 Σεπτεμβρίου) έγινε παρουσίαση του έργου όλων των ευρωπαϊκών οργανώσεων από τους παρευρισκόμενους αντιπροσώπους τους και το απόγευμα του Σαββάτου (1η Οκτωβρίου), συζήτηση πάνω στο θέμα «Προτάσεις για την προαγωγή της συνεργασίας σε διευρωπαϊκά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης». Τα πρακτικά του συνεδρίου θα είναι έτοιμα στα μέσα Νοεμβρίου 1994, σε δύο γλώσσες (ελλη-

νική και αγγλική) και οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να τα ζητήσουν στα γραφεία της Εταιρίας (Εγνατία 101, 8ος όροφος, Τ.Κ. 546 35, Θεσσαλονίκη, τηλ. (031) 236.415 ή 288.244).

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Στις 11 Νοεμβρίου οι εκδόσεις ΣΑΒΒΑΛΑ, στην αίθουσα των εκδηλώσεων τους, οργάνωσαν παρουσίαση του νέου βιβλίου των ΑΡΤΕΜΗ ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ και ΘΟΔΩΡΟΥ ΚΟΥΣΟΥΡΗ «Περιβάλλον - Οικολογία - Εκπαίδευση».

Το βιβλίο παρουσίασε ο καθηγητής Νίκος Μάργαρης και ο συνάδελφος Ανδρέας Κασσέτας σε πλήθος κόσμου, ανάμεσα στο οποίο υπήρχαν πολλά μέλη της Ένωσης μας.

Ειδήσεις - Ενημέρωση

ΗΜΕΡΙΔΕΣ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τίτλος ημερίδας: "Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Μια βιωματική προσέγγιση"

Η Π.Ε.Εκ.Π.Ε. παράρτημα Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με το Βρετανικό Συμβούλιο και τις κατά τόπους διευθύνσεις εκπαίδευσης οργάνωσαν ημερίδες / εργαστήρια με θέμα «Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Μια βιωματική προσέγγιση» στους νομούς Έβρου, Σερρών και Πιερίας στις 31 Ιανουαρίου, 2 και 3 Φεβρουαρίου αντίστοιχα. Οι ημερίδες αυτές επαναλαμβάνονται φέτος μετά την επιτυχία που είχαν σημειώσει οι αντίστοιχες που είχαν οργανωθεί για πρώτη φορά το Σεπτέμβριο του 1993 στους νομούς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Μαγνησίας.

Φιλοσοφία - Στόχοι:

Στόχος της ημερίδας είναι η επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη φιλοσοφία και τις τεχνικές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Η φιλοσοφία της ημερίδας βασίζεται στην πεποίθηση ότι οι βιωματικές, ενεργές προσεγγίσεις οι οποίες εμπλέκουν τους επιμορφούμενους στη διαδικασία της εκπαίδευσης τους είναι οι περισσότερες κατάλληλες για την επίτευξη των στόχων της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Ένας ιδιαίτερα ενδιαφέρον τρόπος προσέγγισης των περιβαλλοντικών θεμάτων είναι μέσω των διαφόρων μορφών τέχνης. Στα εργαστήρια που θα γίνουν κατά τη διάρκεια της ημερίδας οι επιμορφωτές θα συνεργαστούν με τους συμμετέχοντες πάνω σε ιδέες και τεχνικές οι οποίες δείχνουν με ποιο τρόπο μπορεί να συνδεθεί η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με τις εικαστικές τέχνες, τη δραματοποίηση, την εκπαίδευση στο ύπαιθρο και τα μέσα μαζικής

ενημέρωσης.

Συμμετέχοντες: Στις ημερίδες θα συμμετέχουν εκπαιδευτικοί των νομών Πιερίας, Σερρών και Έβρου. Ο αριθμός των συμμετεχόντων κάθε φορά δεν θα ξεπερνά τους 50 λόγω της εργαστηριακής φύσης των ημερίδων.

Επιμορφωτές:

- Geoff Cooper, διευθυντής του Low Bank Ground Outdoor Education Centre, Wigan education authority.
- Phil Sixsmith, εκπαιδευτής και σχολικός σύμβουλος στην δραματοποίηση, Wigan education authority.
- Anne - Marie Quinn, καλλιτέχνης συνεργαζόμενη με εκπαιδευτικούς, Wigan education authority.

Οι παραπάνω θα συνεργαστούν με Έλληνες επιμορφωτές.

Οργανωτές:

- Βρετανικό Συμβούλιο
- Π.Ε.Εκ.Π.Ε., παράρτημα Θεσσαλονίκης
- Οι κατά τόπους υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τις τοπικές διευθύνσεις εκπαίδευσης.
- Τοπικοί φορείς.

Πληροφορίες:

- Βρετανικό Συμβούλιο: Κώστας Καλδής, τηλ. 3634769, Αθήνα.
- Π.Ε.Εκ.Π.Ε.: Ελισάβετ Τσαλίκη, τηλ. 935832, Θεσσαλονίκη.
- Οι κατά τόπους υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Γιώργος Περδίκης, τηλ. 33535, Κατερίνη Κωστούλα Τσαϊρα, τηλ. 27791, Σέρρες Δημήτρης Καλαϊτζίδης, τηλ. 37937, Αλεξανδρούπολη.

Πρόγραμμα:

- Αλεξανδρούπολη: 31 Ιανουαρίου 1995
- Σέρρες: 2 Φεβρουαρίου 1995
- Κατερίνη: 3 Φεβρουαρίου 1995

Το ακριβές πρόγραμμα του περιεχομένου των ημερίδων θα ανακοινωθεί αργότερα. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στα παραπάνω τηλέφωνα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ «ΟΥΝΕΣΚΟ»

Το Υπουργείο Παιδείας στην προσπάθειά του να ενεργοποιήσει τα Συνεργαζόμενα Σχολεία της UNESCO, αποφάσισε με την υποστήριξη της UNESCO να θέσει υπό την αιγίδα του ένα Πανελλήνιο συνέδριο διάρκειας δύο ημερών, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα το Μάιο του 1995 με θέμα: «Η θάλασσα και οι Έλληνες».

Στο συνέδριο θα λάβουν μέρος οκτώ σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και ένα σχολείο από την Κύπρο.

Προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στα περισσότερα σχολεία να δραστηριοποιηθούν, προτείνουμε να πραγματοποιηθούν σε πρώτη φάση τέσσερα περιφερειακά συνέδρια στις εξής νομαρχίες: Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Ηρακλείου Κρήτης και Φθιώτιδος.

Η Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης της κάθε Νομαρχίας θα αναλάβει την ευθύνη της διοργάνωσης του περιφερειακού συνεδρίου, συγκροτώντας οργανωτική επιτροπή, καθώς επίσης ειδική επιτροπή για την τελική αξιολόγηση των εργασιών.

Μέχρι το τέλος του Μαρτίου 1995 θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί όλα τα περιφερειακά συνέδρια και να περιέλθουν στο Υπουργείο οι οκτώ καλύτερες εργασίες (2 από κάθε Νομαρχία), προκειμένου να παρουσιαστούν στο τελικό συνέδριο.

Σε περίπτωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος,

παρακαλούμε να απευθυνθείτε στην πλησιέστερη από τις ανωτέρω τέσσερις Νομαρχίες και να δηλώσετε συμμετοχή μέχρι τέλη Νοεμβρίου 1994, δηλώνοντας τον τίτλο της εργασίας που θα αναλάβετε.

Διευκρινίζουμε ότι κάθε σχολείο έχει την ευχέρεια να εξετάσει διάφορες πτυχές του ανωτέρω γενικού θέματος".

Ενδεικτικά, σας αναφέρουμε μερικά επιμέρους θέματα:

- Η προσφορά της θάλασσας στον Ελληνικό Πολιτισμό.
- Η Μεσόγειος, πηγή του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού
- Θάλασσα και οικονομική ανάπτυξη
- Θάλασσα και Τέχνη
- Θάλασσα και Τουρισμός
- Η μόλυνση της θάλασσας κλπ.

Επίσης, σας πληροφορούμε ότι για τα περιφερειακά συνέδρια δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον αριθμό των μαθητών που θα συμμετάσχουν, ενώ τα έξοδα που θα προκύψουν θα καλυφθούν από τις Δ/σεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με τη συνδρομή των οικείων Δήμων, των Νομαρχιών, των σχολείων που θα λάβουν μέρος στο συνέδριο, καθώς επίσης διαφόρων άλλων δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ένα Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με έδρα την Ελλάδα ιδρύθηκε ύστερα από πρωτοβουλία ομάδας ερευνητών και εμπειρογνομώνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το «Ίδρυμα για την Πρόοδο του Ανθρώπου», ελβετικό ίδρυμα που έχει αναλάβει και προωθήσει πλήθος πρωτοβουλιών σε τομείς όπως παραδοσιακή γεωργία και εκσυγχρονισμός, πολιτισμός, ειρήνη, περιβάλλον. Οι εργασίες του δικτύου ξεκίνησαν τον περασμένο Μάιο. Η ανακοίνωση για τη δημιουργία του και το ερωτηματολόγιο που την συνοδεύει, στάλθηκαν σε οργανισμούς και άτομα, γνωστά για τη δράση τους στον τομέα της περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σε διάφορες χώρες του κόσμου. Μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 1994, 135 οργανισμοί και άτομα είχαν δηλώσει συμμετοχή. Τα μέλη του δικτύου προέρχονται από πέντε ηπείρους και από 40 διαφορετικές χώρες όπως: Ελλάδα, Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Ελβετία, Καναδά, ΗΠΑ, Βραζιλία, Βενεζουέλα, Αλγερία, Αίγυπτο, Ιβηροιακή Ακτή, Μπουρκίνα Φάσο, Μαδαγασκάρη, Ινδία, Κίνα, Σιγκαπούρη...

Το πρώτο φυλλάδιο του δικτύου κυκλοφόρησε τον Σεπτέμβριο 1994 σε τρεις γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά. Περιέχει αρχικά σύνθεση των παρατηρήσεων και προτάσεων των μελών όσον αφορά τους στόχους και τους τρόπους δράσης του δικτύου. Ακολουθούν θεωρητικά κείμενα πάνω στον ορισμό και τους στόχους της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Στη συνέ-

χεια παρουσιάζονται οι ακόλουθες εμπειρίες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: 1) «Εκπαίδευση πάνω στο περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη», έρευνα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας στην Κένυα και τη Βραζιλία, πάνω στην εκπαίδευση ενηλίκων πάνω στο περιβάλλον με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη. 2) «Η φύση ορμόνη της φαντασίας σε μια τάξη περιβάλλοντος», ευαισθητοποίηση των μαθητών ενός δημοτικού σχολείου της Γαλλίας πάνω στο περιβάλλον μέσα από την απόκτηση γνώσεων και την καλλιέργεια συναισθημάτων. 3) «Η Οικονομική του Περιβάλλοντος και η διδασκαλία της στα ελληνικά πανεπιστήμια», παρουσίαση των βασικών σχολών σκέψης της Οικονομικής του Περιβάλλοντος και της επίδρασης τους στη διδασκαλία αυτού του αντικείμενου. 4) «Η διαχείριση των φυσικών πόρων ως θέμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για μαθητές γυμνασίου στη Σενεγάλη. 5) «Στοιχεία θεωρίας του παιδαγωγικού σχεδιασμού στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», συνοπτική παρουσίαση έρευνας που έγινε στον Καναδά, πάνω στη σύγκριση διαφορετικών παιδαγωγικών μοντέλων που χρησιμοποιούνται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορεί κανείς να απευθυνθεί στην ακόλουθη διεύθυνση: Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Συντονίστρια:

Γιολάντα Ζιάκα

Γ' Σεπτεμβρίου 11,104 32 Αθήνα

Τηλ.: 52.38.281, Φαξ: 52.45.631.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΗΣ Π.Ε.Εκ.Π.Ε.

1) Το Δ.Σ. του Παραρτήματος Αττικής της Π.Ε.Εκ.Π.Ε. αποφάσισε τη δημιουργία αρχείου και βιβλιοθήκης υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Το αρχείο αυτό καλείται να καλύψει το κενό που υπάρχει στη χώρα μας. Γι' αυτό οποιαδήποτε εκδοτική δραστηριότητα σχολείου, συναδέλφου, μαθητικής κοινότητας, οικολογικού ομίλου κλπ. θα συγκεντρωθεί με ευθύνη του συναδέλφου Β. Ψαλλιδά και των συν. Ασπασίας Πρωτόγερου και Ευαγγελίας Νικάκη. Το υλικό μπορεί να είναι και παλαιότερο. Καλό θα είναι να αναγράφεται η ημερομηνία και ο τόπος έκδοσης μαζί με το όνομα του εκδότη.

Το υλικό, σε τρία αν είναι δυνατόν αντίτυπα, θα αποστέλλεται στη διεύθυνση:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΗΣ (Π.Ε.Εκ.Π.Ε.)
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Τ.Ο. 22, ΔΕΞΑΜΕΝΗ
ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 190 13
(ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΕΙΟΥ)

2) Για την καλύτερη μελλοντική αξιοποίηση όσοι συναδέλφοι έχουν γράψει μόνοι τους το υλικό με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή, καλό θα ήταν να στείλουν τα αρχεία αυτά, γράφοντας σε ποια μορφή είναι φυλαγμένα (οι

δισκέτες να είναι καλά συσκευασμένες).

3) Στα πλαίσια καλύτερης λειτουργίας αυτής της βιβλιοθήκης έχουμε έρθει σε προκαταρκτικές επαφές με τον εκπρόσωπο της «ΕΥΩΝΥΜΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» τον κ. Σάκη Κουρουζίδη για τη δυνατότητα παραχώρησης του υλικού του αρχείου μας για χρήση στην «ΕΥΩΝΥΜΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» έτσι ώστε τα μέλη μας, και όχι μόνον αυτά, να έχουν πρόσβαση σε αυτό το υλικό. Σύντομα θα προχωρήσουμε στην υπογραφή ενός πρωτοκόλλου συνεργασίας με την παραπάνω βιβλιοθήκη.

• Η Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης του Νομού Κορινθίας, οργάνωσε στις 15 Μαΐου 1994 στην Κόρινθο, εκδήλωση για το ποδήλατο σε συνεργασία με τους Δήμους του νομού,

• Η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών οργάνωσε στις 11.11.1994 στο χώρο του Μύλου στη Θεσσαλονίκη εκδήλωση με αφορμή τη συμπλήρωση 20 χρόνων από την ίδρυση του Εθνικού Δρυμού των Πρεσπών, στην οποία παρουσιάστηκε η ιστορία του Εθνικού Δρυμού, το έργο της Εταιρείας και των μελλοντικών προοπτικών για την περιοχή. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν αντιπρόσωποι όλων των οργανώσεων που είναι μέλη της εταιρείας.

• Στο περιοδικό «Environmental Education» VOL 47 της National Association for Environmental Education (NAEE) της Μεγάλης Βρετανίας, στο τεύχος του Φθινοπώρου 1994, σελ. 20, γίνεται εκτενής αναφορά στην Π.Ε.Εκ.Π.Ε. (Hellenic Association of Environmental Education Educators - HAEED). Περιγράφονται οι στόχοι ίδρυσης της Ένωσής μας, η λειτουργία της, καθώς και η σχέση μεταξύ των μελών των αντιστοίχων ενώσεων των δύο χωρών.

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗ
Νέα Οικολογία 10 ΧΡΟΝΙΑ!
Μαυρομηλιά 39, 106 80 ΑΘΗΝΑ, Τηλ.: 3619837

Με κάθε ΝΕΑ συνδρομή, ΔΩΡΟ το τεύχος μιας χρονιάς. Λήξη προφοράς: 31/12/94.

Όνοματεπώνυμο _____ Τ.Κ. _____
Διεύθυνση _____ Πόλη _____ Τηλέφωνο _____

Επιθυμώ να πληρώσω: με ταχυδρ. επιταγή (1.000 δρχ. επιπλέον για τα έξοδα αποστολής του δώρου μου)
 με τραπεζικά στα γραφεία της Ν.Ο., 9.00-15.00 μ.μ. καθημερινά.

(ταχυδρομήστε μας το παρόν κουπόνι)

Συνδρομές: 5.500 δρχ. (εσπ.), 4.500 (φοιτητ.), 7.000 (έξωτ.), 9.000 (υπηρεσιών)

Αλληλογραφία

Προς την Συντακτική Επιτροπή
του περιοδικού για την «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

Αγαπητοί φίλοι,

Σε συνέχεια της από 1.5.1994 επιστολής μου (μετά από σημερινή τηλεφωνική επικοινωνία μου με την κ. Βενετία Γαζίλα), σας ενημερώνω για τις ακόλουθες εκδηλώσεις με χαρακτήρα αφιέρωσης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, στις οποίες συμμετείχα ή έχω υποπέσει στην αντίληψη μου, προκειμένου να εκτιμήσετε τη δυνατότητα αξιοποίησης τους μέσω των στήλών του περιοδικού μας.

α. Το πρώτο πακέτο εφαρμογών σε περιβάλλον διαλογικών πολυμέσων, για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, από Έλληνες. Παρουσιάστηκε στο Ε' κοινό συνέδριο Φυσικής των Ενώσεων Κυπρίων Φυσικών (Λευκωσία 18 - 20/3/1994), το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΟΙΚΟ» έκδοση Ι.Ο. (Δεκέμβριος 1993). Πρόκειται για μια εργασία την οποία εκτέλεσαν οι φοιτητές του Φυσικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών κ.κ. Σ. Γρηγοριάδης, Γ. Κροντήρης και Γ. Χατζηπαναγιώτης υπό την επίβλεψη της επίκουρης καθηγήτριας του ίδιου τμήματος κ. Μ. Γρηγοριάδου. Αφορά τη λειτουργία μιας πόλης (με προσπάθεια απόδοσης οικολογικών χαρακτηριστικών στις διάφορες παραμέτρους! και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα πλαίσια της εφαρμογής Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Π.Ε.), σε τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου. Διατίθεται από την εταιρεία λογισμικού INTERLEARN..

β. Το μέλος της Π.Ε.Εκ.Π.Ε. Αντώνιος Κεκές, συμμετείχε σε διεθνή συνδιάσκεψη για την χρησιμοποίηση των διαλογικών πολυμέσων στην Εκπαίδευση (SIERRE, Ελβετία 23 - 26/3/1994). Από τις παρουσιάσεις οι οποίες έγιναν προκύπτει ότι διατίθενται στους εκπαιδευτικούς ισχυρά μέσα για την αρτιότερη εκτέλεση των Π.Π. αξιοποιώντας την αίγλη την οποία έχει η πληροφορική στα μάτια των μαθητών και των γονέων τους. Υπάρχουν ήδη στη διεθνή αγορά πολύ ενδιαφέροντα πακέτα εφαρμογών (κυρίως αμερικανικά και γαλλικά), αλλά ο παράγοντας υψηλό κόστος για την απόκτηση του υλικού (HARDWARE), λειτουργεί ακόμη ανασταλτικά ως προς την ανάγκη ταχύτητας αξιοποίησης των μέσων αυτών και από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς,

γ. Έλαβε χώρα στην Σπάρτη (22 - 24/5/1994), το Πρώτο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Σπάρτης. Το Ινστιτούτο αυτό σε συνεργασία με το διάσημο αμερικανικό πανεπιστήμιο του GARNEGIE MELLON (με το οποίο διασυνδέεται μέσω δορυφόρου), διοργάνωσε το συνέδριο με τίτλο «Κατάρτιση Προγράμματος Συνεργασίας για τον Σχεδιασμό του Ανθρώπινου Περιβάλλοντος». Στη συνεδρία για Εκπαίδευση παρουσιάστηκε η πρόταση του μέλους Π.Ε.Εκ.Π.Ε. Αντωνίου Κεκέ, για την ίδρυση στην Σπάρτη (με χωροθέτηση στη Μαθητική Εστία Σπάρτης), του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.). Η πρόταση υιοθετήθηκε και ήδη εκκρεμεί στη Δημοτική Επιτροπή Παιδείας του Δήμου Σπαρτιατών. Ταυτόχρονα, το ίδιο πρόσωπο (με την ιδιότητα του προέδρου της Διοικούσας Επιτροπής του Παραρτήματος Λακωνίας, της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών) σε συνεργασία με τον τομέα Πυρηνικής Τεχνολογίας του Τμήματος της Σχολής Φυσικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Αθηνών (καθηγητής κ. Θ. Γεράνιος), πρόβη στην εγκατάσταση ενός ανιχνευτή εδαφικής ακτινοβολίας του ραδιενεργού στοιχείου ραδονίου. Η διάρκεια της μέτρησης θα είναι ετήσια και προγραμματίζεται η αξιοποίηση του εγκατεστημένου ανιχνευτή για την εφαρμογή Π.Π.Ε. με αντικείμενο την πυρηνική ενέργεια και τις ήπιες μορφές ενέργειας.

Είμαι στη διάθεση σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία ή τυχόν επεξηγήσεις, σχετικά με τις ειδήσεις αυτές.

Δεχθείτε παρακαλώ τη διαβεβαίωση της εκτίμησής μου.

Αντώνιος Ιωακείμ Κεκές

**ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ;
Ένα ερώτημα για κάθε αρμόδιο και υπεύθυνο**

Στις 31.8.94 έληξε η θητεία των υπεύθυνων της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) σε κάθε νομό, που είχαν αποσπασθεί από τις οργανι-

κές θέσεις τους με απόφαση του τότε υφυπουργού Παιδείας την 1.9.91. Στο νομό της Κέρκυρας η Π. Ε. δε λειτουργήσει γιατί στη μεν Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση δεν υπήρχε υπεύθυνος, στη δε Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αποσπάστηκε μια φιλόλογος, με κριτήρια που μόνο ο υφυπουργός γνωρίζει, για να εκτελεί χρέη γραμματέα του ΠΥΣΔΕ και να παίρνει τα μόρια της οργανικής της θέσης στο Γυμνάσιο Αργυράδων. Και τα κριτήρια τα ξέρει μόνο ο υφυπουργός γιατί τότε είχε κάνει αίτηση για Π.Ε. και ο συν. Γερακάρης Άγγελος, καθηγητής καλλιτεχνικών, γνωστός ζωγράφος και με σπουδές στο περιβάλλον σε σχολές της Γαλλίας. Για τρία χρόνια στο νομό της Κέρκυρας η Π.Ε. δεν προχώρησε και δεν έγινε τίποτε σε κεντρικό επίπεδο διεύθυνσης και συντονισμού, εκτός από κάποιες προσπάθειες δασκάλων και καθηγητών, που είχαν διάθεση, όρεξη και μεράκι, για κάτι διαφορετικό και δημιουργικό στο χώρο του σχολείου τους.

Η εγκύκλιος, που στάλθηκε από το ΥΠΕΠΘ, καθόριζε κάποιες ημερομηνίες για την υποβολή αιτήσεων και την επιλογή των υπεύθυνων Π.Ε. από το ΠΥΣΔΕ το αργότερο μέχρι τέλους Αυγούστου. Γιατί στην Κέρκυρα καθυστερεί η επιλογή του υπεύθυνου της Π. Ε.; Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ θα συνεχίσει την ίδια τακτική της προηγούμενης κυβέρνησης στο ευαίσθητο τομέα της Π. Ε. ή θα προσπαθήσει να επιλέξει κάποιον, μέσω του ΠΥΣΔΕ, που θα προωθήσει την Π.Ε. στα σχολεία και θα ευαισθητοποιήσει καθηγητές, μαθητές, γονείς και κάθε αρμόδιο (δήμαρχο, πρόεδρο κοινότητας κ.ά.) σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος; Ήδη χάθηκαν 3 χρόνια από την αδιαφορία της προηγούμενης κυβέρνησης και την ανευθυνότητα των τοπικών παραγόντων, που σίγουρα βοήθησαν στην συγκεκριμένη επιλογή της υπεύθυνης της Π.Ε. Μήπως ο νομός της Κέρκυρας δεν έχει περιβαλλοντικά προβλήματα και όλα πηγαινούν καλά στην προστασία της φύσης και του πράσινου; Μήπως η Κέρκυρα δεν έχει πρόβλημα ρύπανσης νερών, εδάφους και αέρα; Μήπως η Κέρκυρα δεν έχει οικολογικά προβλήματα και πρόβλημα κορεσμού τσιμέντου και οικοδομής;

Γιατί, λοιπόν, καθυστερεί η επιλογή του υπεύθυνου της Π.Ε. από το ΠΥΣΔΕ, ενώ έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Αυγούστου, Η επιλογή θα γίνει με τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων ή με τα ουσιαστικά προσόντα;

Στα παραπάνω ερωτήματα, παρακαλούμε να δώσουν υπεύθυνες απαντήσεις ο προϊστάμενος της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κ. Κωστέλετος, και τα μέλη του ΠΥΣΔΕ, που εκπροσωπούν τις 4 μεγάλες παρατάξεις στο χώρο των καθηγητών (2 ΠΑΣΚ, 1 Δημοσιοπαλληλική Ενότητα, 1 Γληνός - ΣΥΝ, 1 ΔΑΚΕ).

Στα ερωτήματα αυτά μπορεί να τοποθετηθεί και να πάρει θέση κάθε αρμόδιος και υπεύθυνος, καθώς και ο Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Κέρκυρας, που έχει ασχοληθεί με το θέμα. Περιμένουμε τις απαντήσεις των υπεύθυνων και θα επανέλθουμε, γιατί παρακολουθούμε το θέμα από κοντά και το γνωρίζουμε καλά.

Ανανιάδης Παναγιώτης

καθηγητής Γεωλόγος Γυμνασίου Αργυράδων
1η παρ. Αγίων Ιάσονος και Σωσιπάτρου 10
Ανεμόμυλος, ΚΕΡΚΥΡΑ
τηλ. 28584

Ευχαριστίες

Προς το Υπουργείο ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Ευχαριστούμε το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ για την επιχορήγηση του ποσού των 300.000 δρχ. στην Ένωσή μας για την προώθηση των στόχων της, που είναι η επέκταση του θεσμού της Περιβαλλοντικής Εκπ/σης. Το Υπουργείο ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ έχει επιδείξει μεγάλη ευαισθησία σε θέματα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον στηρίζοντας πάντα ανάλογες δραστηριότητες.

Προς την Κοινότητα ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ευχαριστούμε επίσης την ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ για τη χορήγηση του ποσού των 200.000 δρχ. για την έκδοση του εντύπου "για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση", και τη δεδομένη βοήθεια και συνεργασία σε όλες τις προσπάθειες μας.

